

ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κανονισμός Μετακινήσεων

Μάρτιος 2021

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ, 2021

ΜΕΡΟΣ Α: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	4
2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΡΓΩΝ	5
3. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	5
4. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ	6
5. ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ	8
5.1 Ημερήσια αποζημίωση.....	8
5.2 Έξοδα κίνησης τρίτων	9
5.3 Χιλιομετρική αποζημίωση - διόδια	9
5.4 Εισιτήρια.....	10
5.5 Δαπάνες διανυκτέρευσης	11
5.6 Έξοδα εγγραφής σε συνέδριο	11
5.7 Λοιπές δαπάνες	12
6. ΑΠΟΔΟΣΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ – ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΕΝΤΥΠΑ	12
6.1 Αίτημα πληρωμής δαπανών μετακίνησης.....	12
6.2 Ημερολόγιο Κίνησης.....	13
6.3 Έκθεση Πεπραγμένων	14
6.4 Παραστατικά δαπανών και ειδικότερα δικαιολογητικά ανά επιμέρους δαπάνη....	14
6.4.1 Ειδικότερα για τη δαπάνη ημερήσιας αποζημίωσης.....	14
6.4.2 Ειδικότερα για τα έξοδα κίνησης τρίτων	15
6.4.3 Ειδικότερα για τη χιλιομετρική αποζημίωση και τις δαπάνες διοδίων	15
6.4.4 Ειδικότερα για τα εισιτήρια	17
6.4.5 Ειδικότερα για τις δαπάνες διανυκτέρευσης	17
6.4.6 Ειδικότερα για τα έξοδα εγγραφής σε συνέδριο.....	18
6.4.7 Ειδικότερα για τη μίσθωση αυτοκινήτου ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης	19
6.4.8 Ειδικότερα για την έκδοση θεώρησης εισόδου (VISA)	19
6.4.9 Ειδικότερα για τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της πραγματοποίησης της μετακίνησης	19
7. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ	20
8. ΑΚΥΡΩΣΗ Ή ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ (Force Majeure)	21

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΡΓΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α

9. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΓΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ν. 4336/2015	23
9.1 Ορισμοί.....	23
9.2 Γενικά	23
9.3 Προϋποθέσεις - Περιορισμοί	23
9.3.1 Επιτρεπόμενο όριο ημερών μετακίνησης εκτός έδρας.....	23
9.3.2 Χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς – Θέσεις μετακινούμενων	24
9.3.3 Χρήση ιδιωτικού μεταφορικού μέσου.....	24
9.3.4 Μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης.....	24
9.3.5 Έξοδα διανυκτέρευσης	25

9.4	Ειδικοί όροι για αποζημίωση δαπανών μετακινήσεων έργων της Κατηγορίας Α...	25
9.4.1	Δαπάνες ημερήσιας αποζημίωσης	25
9.4.2	Χιλιομετρική Αποζημίωση – Δαπάνες διοδίων – Ναύλος αυτοκινήτου.....	26
9.4.3	Αντίτιμο εισιτηρίων	27
9.4.4	Δαπάνες διανυκτέρευσης	27
9.4.5	Δαπάνες εγγραφής σε συνέδριο/σεμινάριο	28
9.4.6	Λοιπά έξοδα μετακίνησης.....	28
9.5	Δαπάνες Μετακινήσεων προσκεκλημένων φυσικών προσώπων	28

ΜΕΡΟΣ Γ: ΕΡΓΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β

10. ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ν. 4336/201529

10.1	Ορισμοί μόνο για τα έργα που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμ. του ν. 4336/2015 ..	29
10.2	Γενικά	30
10.3	Προϋποθέσεις – Περιορισμοί	31
10.3.1	Έκδοση απόφασης μετακίνησης	31
10.3.2	Χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς – Θέσεις μετακινούμενων	32
10.3.3	Χρήση ιδιωτικού μεταφορικού μέσου	32
10.3.4	Μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης	33
10.3.5	Οι προϋποθέσεις αναγνώρισης του δικαιώματος διανυκτέρευσης	34
10.4	Ειδικοί όροι για αποζημίωση δαπανών μετακινήσεων.....	34
10.4.1	Δαπάνες ημερήσιας αποζημίωσης	34
10.4.2	Χιλιομετρική Αποζημίωση – Δαπάνες διοδίων	37
10.4.3	Αντίτιμο εισιτηρίων	37
10.4.4	Δαπάνες διανυκτέρευσης	37
10.4.5	Λοιπά έξοδα μετακίνησης.....	39
10.5	Δαπάνες μετακινήσεων προσκεκλημένων φυσικών προσώπων.....	39

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Νομικό Πλαίσιο

Με το άρθρο 65 του ν. 4485/2017 οριοθετείται το νομικό πλαίσιο των μετακινήσεων που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση των έργων που διαχειρίζεται ο ΕΛΚΕ. Ειδικότερα, η παρ. 1 καθιερώνει τον κανόνα, ότι για τις δαπάνες μετακίνησης εφαρμόζονται οι διατάξεις της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ΄ της παρ.1 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις – Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης» (ΦΕΚ Α΄94), ήτοι οι διατάξεις για τις μετακινήσεις των δημοσίων υπαλλήλων εν γένει.

Η παρ. 2 του άρθρου 65 του ν. 4485/2017 επαναλαμβάνει την εξαίρεση που είχε εισαχθεί αρχικά με τη διάταξη της υποπαραγράφου Δ.9 της παρ. Δ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 από τον ως άνω κανόνα, που ορίζει ότι στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4336/2015 **δεν εμπίπτουν οι μετακινήσεις** εκτός έδρας του πάσης φύσεως προσωπικού που απασχολείται **για τις ανάγκες προγραμμάτων ή έργων** (ερευνητικών, αναπτυξιακών κ.λπ.) του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), των ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων και των ΕΛΚΕ των ΑΕΙ, που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από διεθνείς οργανισμούς ή ιδιωτικά κονδύλια ή κληροδοτήματα ή ίδιους πόρους. Οι μετακινήσεις αυτές διέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο του Οδηγού Διαχείρισης και Χρηματοδότησης του ΕΛΚΕ.

Ειδικά για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα ΕΣΠΑ εφαρμόζεται επιπρόσθετα:

- η ΥΑ 137675/ΕΥΘΥ 1016/19.12.2018 (ΦΕΚ 5968/Β/31.12.18). Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β΄3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β΄ 1822) υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων"», και
- η ΚΥΑ 2/68332/ΔΕΠ (ΦΕΚ/Β/2943/16.09.2016) «Ρυθμίσεις για τις μετακινήσεις στο πλαίσιο ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας του ΕΣΠΑ, συμπεριλαμβανομένων των ΠΑΑ και ΕΠΑΛΘ, του ΕΟΧ και του Μηχανισμού Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη».

Επισημαίνεται ότι, πέραν των νομοθετικών διατάξεων, λαμβάνονται υπόψη και τυχόν ειδικοί συμβατικοί όροι και διατάξεις που θέτει ο εκάστοτε Φορέας Χρηματοδότησης. Για κάθε ζήτημα που δε διευκρινίζεται από τις ως άνω νομοθετικές ή άλλες ειδικές διατάξεις και όρους ή από τις διατάξεις του παρόντος, αρμόδια να αποφασίσει είναι η Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης.

2. Κατηγορίες έργων

Με γνώμονα τη βασική διάκριση των έργων που εισάγουν οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 65 του ν. 4485/2017, που παρουσιάστηκαν στην ως άνω ενότητα, τα έργα διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησής τους .

Κατηγορία Α: Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλα τα έργα που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή διεθνείς οργανισμούς ή ιδιωτικά κονδύλια ή κληροδοτήματα ή ίδιους πόρους. Οι δαπάνες των μετακινήσεων του πάσης φύσεως προσωπικού που μετακινείται για τις ανάγκες των συγκεκριμένων έργων και καλύπτονται από αυτά, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4336/2015 (βλ. υποπαράγραφος Δ.9: Δαπάνες Μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας, άρθρο 2, παρ. 2), αλλά διέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο του Οδηγού Διαχείρισης και Χρηματοδότησης του ΕΛΚΕ.

Κατηγορία Β: Στην κατηγορία αυτή υπάγονται όλα τα έργα/προγράμματα που χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους (Δημόσιους Φορείς π.χ., Δήμους, Περιφέρειες, Υπουργεία, ΓΓΕΤ, ΕΛΙΔΕΚ, συγχρηματοδοτούμενα έργα ΕΣΠΑ, Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας κ.λπ.). Οι μετακινήσεις που επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό των έργων αυτών διέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο του ν. 4336/2015 (υποπαράγραφος Δ.9: Δαπάνες Μετακινούμενων εντός και εκτός επικράτειας, άρθρο 2, παρ. 1 (ΦΕΚ Α'94/14.8.2015), που περιγράφεται αναλυτικά στο ΜΕΡΟΣ Γ του παρόντος.

3. Γενικοί ορισμοί

Έδρα: Για το πάσης φύσεως τακτικό προσωπικό του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ως έδρα ορίζονται οι εγκαταστάσεις του ΑΠΘ, όπου στεγάζεται το εργαστήριο, η πανεπιστημιακή μονάδα, το Τμήμα ή η Σχολή που απασχολείται ο μετακινούμενος. Για τους τρίτους/εξωτερικούς συνεργάτες (έκτακτο προσωπικό, απασχολούμενοι με σύμβαση ανάθεσης έργου) ως έδρα ορίζεται ο τόπος της μόνιμης κατοικίας τους, εφόσον αυτή βρίσκεται πλησιέστερα στον τόπο προορισμού. Ο τόπος μόνιμης κατοικίας αποτελεί την αφετηρία και στις περιπτώσεις μετακίνησης προσκεκλημένων ερευνητών και εμπειρογνομόνων. Ως κατοικία ορίζεται ο τόπος, όπου ο μετακινούμενος έχει την κύρια και μόνιμη εγκατάστασή του.

Ειδικά για τα έργα με συγκεκριμένο κανονιστικό πλαίσιο, όπως π.χ. τα έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εθνικούς φορείς (ΓΓΕΤ, ΕΛΙΔΕΚ) και τα συγχρηματοδοτούμενα ΕΣΠΑ 2014-2020 και Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, έδρα τόσο του τακτικού όσο και έκτακτου προσωπικού του ΑΠΘ αποτελούν οι εγκαταστάσεις του ιδρύματος, εκτός κι αν προβλέπεται κάτι διαφορετικό από τη σύμβασή τους.

Για τον χαρακτηρισμό μιας μετακίνησης εκτός έδρας θα πρέπει η απόσταση μετάβασης του μετακινούμενου από την έδρα στον τόπο προορισμού να υπερβαίνει συγκεκριμένο χιλιομετρικό όριο το οποίο ορίστηκε διαφορετικό για τις δύο κατηγορίες έργων.

Διαδοχική μετακίνηση: θεωρείται η μετάβαση σε περισσότερες από μία περιοχές διαδοχικά, για εκτέλεση υπηρεσίας σε κάθε μια από αυτές, και όχι απλή διέλευση από αυτές κατά τη μετάβαση του μετακινούμενου στον τόπο προορισμού.

Διανυκτέρευση: θεωρείται η διαμονή του μετακινούμενου, κατά τις νυκτερινές ώρες, κατά τη διάρκεια της εκτός έδρας μετακίνησής του.

Ημιδιατροφή: θεωρείται το πρωινό και ένα γεύμα (μεσημεριανό ή βραδινό)

4. Γενικοί Κανόνες νομιμότητας, σκοπιμότητας και επιλεξιμότητας των δαπανών μετακίνησης

Το άρθρο 65 του ν. 4485/2017 ορίζει ότι οι μετακινήσεις, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση κάθε έργου, επιτρέπεται να διενεργούνται από τα μέλη της ομάδας εκτέλεσης του έργου/προγράμματος, ανεξάρτητα από τη συμβατική σχέση απασχόλησής τους, και πραγματοποιούνται εντός των ορίων του εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού του συγκεκριμένου έργου.

Στους μετακινούμενους καταβάλλονται, σε βάρος του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου, οι δαπάνες μετακίνησης (δαπάνες ταξιδιού, δαπάνες διαμονής, ημερήσια εκτός έδρας αποζημίωση, χιλιομετρική αποζημίωση, έξοδα εγγραφής σε συνέδριο και λοιπές δαπάνες σχετικές με τη μετακίνηση).

Στην κατηγορία των δαπανών μετακινήσεων δύναται να περιλαμβάνονται και τα έξοδα κίνησης, διανυκτέρευσης και διατροφής (με την υποβολή των απαραίτητων παραστατικών - αποδείξεων) προσκεκλημένων ερευνητών/εμπειρογνομόνων, οι οποίοι δεν αποτελούν μέλη της ομάδας έργου/προγράμματος (παρ. 4, άρθρο 65 του ν. 4485/2017). Επισημαίνεται ότι για τα έργα με συγκεκριμένο κανονιστικό πλαίσιο, όπως π.χ. τα έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εθνικούς φορείς (ΓΓΕΤ, ΕΛΙΔΕΚ) και τα

συγχρηματοδοτούμενα ΕΣΠΑ 2014-2020 και Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, οι δαπάνες αυτές είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στη σύμβαση χρηματοδότησης του έργου ή στον Οδηγό Διαχείρισης του πλαισίου χρηματοδότησης του έργου.

Οι δαπάνες μετακινήσεων είναι επιλέξιμες μόνο όταν συνδέονται άμεσα με το φυσικό αντικείμενο του εκτελούμενου έργου και πραγματοποιούνται με σκοπό την απρόσκοπτη και ομαλή εκτέλεσή του. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος κάθε έργου έχει την αποκλειστική ευθύνη της σύνδεσής τους σε σχέση με τους στόχους του εκτελούμενου έργου. Προς τούτο, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος οφείλει να διατηρεί το αναγκαίο υλικό τεκμηρίωσης της κάθε μετακίνησης και της συνάφειάς της με το έργο ([κεφάλαιο 6.3](#) και [6.4.9](#)).

Ειδικότερα, απαραίτητες προϋποθέσεις για τη νομιμότητα και επιλεξιμότητα των μετακινήσεων του πάσης φύσεως προσωπικού που απασχολείται για τις ανάγκες προγραμμάτων ή έργων (ερευνητικών, αναπτυξιακών κ.λπ.) είναι οι ακόλουθες:

- α) να έχει εγκριθεί ο προϋπολογισμός του έργου/προγράμματος (συνολικός και ετήσιος),
- β) η μετακίνηση (για εκτέλεση ή παροχή υπηρεσίας, έρευνα πεδίου, δειγματοληψίες, συμμετοχή σε ημερίδες, διημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, εκπαίδευση και μετεκπαίδευση, συναντήσεις εργασίας) να είναι απαραίτητη για την εκτέλεση του έργου, να εξυπηρετεί τις ανάγκες του έργου/προγράμματος και να συνδέεται με το φυσικό αντικείμενο αυτού,
- γ) ο μετακινούμενος να είναι μέλος της ομάδας εκτέλεσης του έργου, ανεξάρτητα από τη συμβατική σχέση απασχόλησής του,
- δ) να υπάρχει διαθέσιμο υπόλοιπο στον συνολικό προϋπολογισμού του έργου για την κάλυψη της εν λόγω δαπάνης,
- ε) η μετακίνηση να πραγματοποιείται σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και να συνάδει με τους κανόνες του πλαισίου χρηματοδότησης, και τέλος
- στ) να προσκομίζονται όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά αναγνώρισης και εκκαθάρισης δαπανών μετακινούμενων στο αίτημα πληρωμής του ΕΥ ([κεφάλαιο 6.4](#)).

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το προσωπικό που συμμετέχει στο έργο μπορεί να πραγματοποιεί μετακινήσεις με σκοπό:

- α) τη συμμετοχή, με προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση, σε συνέδρια στο πλαίσιο της διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου,
- β) την παρακολούθηση συνεδρίου χωρίς ανακοίνωση και τη συμμετοχή σε σεμινάρια, ημερίδες, εκθέσεις και λοιπές διοργανώσεις,
- γ) τη συμμετοχή σε συναντήσεις εργασίας,
- δ) την έρευνα πεδίου για μετρήσεις, επιτόπια συλλογή δεδομένων κ.λπ.,

- ε) την επιμόρφωση, εκπαίδευση, απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων κ.λπ. με αποδεδειγμένη προστιθέμενη αξία για τον μετακινούμενο και το έργο, καθώς και
- στ) την κινητικότητα φοιτητών και προσωπικού στο πλαίσιο προγραμμάτων ERASMUS.

Πριν την πραγματοποίηση της μετακίνησης δεν απαιτείται προηγούμενη έρευνα αγοράς (π.χ. τεκμηρίωση αναζήτησης της πλέον συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς για ένα αεροπορικό ταξίδι). Εντούτοις, οι μετακινούμενοι οφείλουν να καλύπτουν τις πραγματικές ανάγκες μετακίνησης με τον **προσφορότερο** και **οικονομικότερο τρόπο**, σύμφωνα πάντα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Οι μετακινούμενοι από το εσωτερικό στο εξωτερικό και αντίστροφα, καθώς και οι μετακινούμενοι εντός της ίδιας ή άλλης χώρας του εξωτερικού, δύνανται να μετακινούνται με όλα τα απαιτούμενα μέσα μαζικής μεταφοράς, κατά τη μετάβαση και την επιστροφή τους, καθώς και να χρησιμοποιούν μεταφορικό μέσο ιδιωτικής χρήσης (με προσωπική τους ευθύνη για τυχόν ατύχημα ή ζημιά). Οι κρατήσεις εισιτηρίων και ξενοδοχείων/καταλυμάτων πραγματοποιούνται με ευθύνη του Επιστημονικού Υπευθύνου του έργου και όλα τα **παραστατικά δαπανών** θα πρέπει να εκδίδονται **στα στοιχεία των μετακινούμενων** (αναφορά ονοματεπώνυμου του μετακινούμενου) με τη μορφή απλών αποδείξεων. Τονίζεται ότι γίνονται αποδεκτές **μόνο αποδείξεις** και όχι τιμολόγια.

5. Καλυπτόμενες δαπάνες μετακίνησης μελών της ερευνητικής ομάδας

Στο παρόν κεφάλαιο περιγράφονται οι αναγνωριζόμενες δαπάνες μετακίνησης (ημερήσια αποζημίωση, έξοδα κίνησης τρίτων, χιλιομετρική αποζημίωση, διόδια, εισιτήρια, δαπάνες διανυκτέρευσης, έξοδα εγγραφής σε συνέδριο και λοιπές δαπάνες σχετικές με τη μετακίνηση), καθώς και οι γενικοί όροι και οι διατάξεις που τις διέπουν. Οι ειδικότεροι όροι, οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια αποζημίωσης που ισχύουν για τα έργα της κατηγορίας Α αναλύονται στα κεφάλαια [9.3](#) και [9.4](#). Αντίστοιχα, για τα έργα της κατηγορίας Β, λεπτομέρειες περιλαμβάνονται στις ενότητες [10.3](#) και [10.4](#).

5.1 Ημερήσια αποζημίωση

Η **ημερήσια αποζημίωση** αποτελεί το ποσό, το οποίο καταβάλλεται στον μετακινούμενο για την κάλυψη κυρίως των εξόδων διατροφής του, καθώς και άλλων μικροεξόδων (π.χ. εισιτήρια ΜΜΜ, ταξί κ.λπ.) που γίνονται κατά τη μετακίνηση και παραμονή του εκτός έδρας. Ημερήσια αποζημίωση δικαιούται να λάβει ο κάθε μετακινούμενος, ενώ το ποσό που δικαιούται διαφοροποιείται ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εντάσσεται το έργο (Α ή Β), την κατηγορία στην οποία εντάσσεται ο μετακινούμενος και τον τόπο προορισμού (βλ. κεφάλαια [9.4.1](#) και [10.4.1](#)).

Το συνολικό ποσό, το οποίο μπορεί να λάβει ο μετακινούμενος ως ημερήσια αποζημίωση, υπολογίζεται από το γινόμενο των ημερών εκτός έδρας επί του ισχύοντος ανά ημέρα ποσού ημερήσιας αποζημίωσης.

Τα μέλη του τακτικού προσωπικού του ΑΠΘ μπορούν να λάβουν την ημερήσια αποζημίωσή τους για κάθε μετακίνηση που πραγματοποιούν κατ' αποκοπή. **Δεν καταβάλλεται ημερήσια αποζημίωση για τις ημέρες, κατά τις οποίες ο μετακινούμενος δεν ευρίσκεται σε εκτέλεση υπηρεσίας, αλλά παρατείνει την εκτός έδρας διαμονή του για προσωπικούς λόγους.**

5.2 Έξοδα κίνησης τρίτων

Η ημερήσια αποζημίωση των τρίτων (ελεύθεροι επαγγελματίες, φοιτητές, συνταξιούχοι, δημόσιοι υπάλληλοι άλλων φορέων, καθώς και όλοι οι υπόλοιποι μετακινούμενοι), οι οποίοι δεν ανήκουν στο τακτικό προσωπικό του ΑΠΘ, δύναται να χορηγείται ως αμοιβή. Ως εκ τούτου, για την καταβολή της θα πρέπει να εκδίδονται τα νόμιμα, σε κάθε περίπτωση, παραστατικά αμοιβών (π.χ. Τιμολόγιο Παροχής ή Λήψης Υπηρεσιών), τα οποία θα υπόκεινται στις νόμιμες κρατήσεις (π.χ. παρακράτηση φόρου 20%, χαρτοσήμου, ασφαλιστικών εισφορών).

Εναλλακτικά, για την καταβολή του ποσού της ημερήσιας αποζημίωσης στα μέλη της ερευνητικής ομάδας ενός έργου, τα οποία δεν ανήκουν στο τακτικό προσωπικό του ΑΠΘ προβλέπεται η **προσκόμιση σχετικών αποδείξεων δαπανών** διατροφής και μικροεξόδων. Αναλυτική περιγραφή περιλαμβάνεται στο [κεφάλαιο 6.4.2](#).

Επισημαίνεται ότι το ύψος της αποζημίωσης με παραστατικά δαπανών μετακίνησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα κατά περίπτωση ανώτατα ημερήσια ή συνολικά όρια του παρόντος Οδηγού ([κεφάλαιο 9.4.1](#)) ή του ν. 4336/2015 ([κεφάλαιο 10.4.1](#)) ή/και ενδεχόμενους ειδικούς περιορισμούς του χρηματοδότη (π.χ. όρια Erasmus+). Στην περίπτωση που τα αποδεικτικά δαπανών δεν καλύπτουν ολόκληρο το ποσό της ημερήσιας αποζημίωσης, τότε το υπόλοιπο ποσό έως του ανώτατου ημερήσιου ορίου επί των αριθμών των εκτός έδρας ημερών δύναται να καταβληθεί ως αμοιβή.

5.3 Χιλιομετρική αποζημίωση - διόδια

Στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η χρήση ιδιωτικού ή μισθωμένου μεταφορικού μέσου κατά τις μετακινήσεις (βλ. ειδικότερες προϋποθέσεις για τα έργα της κατηγορίας Α τις [ενότητες 9.3.3, 9.3.4](#) και για τα έργα της κατηγορίας Β τα κεφάλαια [10.3.3, 10.3.4](#)), καταβάλλεται η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης (ή το κόστος βενζίνης με τα αντίστοιχα

παραστατικά), η δαπάνη διοδίων, καθώς και ο ναύλος αυτοκινήτου για μετακίνηση με θαλάσσιο μέσο μαζικής μεταφοράς.

Το ποσό που δίδεται ως χιλιομετρική αποζημίωση είναι συνάρτηση της χιλιομετρικής απόστασης και του μοναδιαίου κόστους ανά χιλιόμετρο, με το τελευταίο να διαφοροποιείται μεταξύ των έργων της Κατηγορίας Α και Β. Ο υπολογισμός των χιλιομετρικών αποστάσεων γίνεται με τη χρήση του «Διαδραστικού Εργαλείου Υπολογισμού Χιλιομετρικών Αποστάσεων (ΔΕΥΧΑ)» της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών <https://kmd.ggde.gr>.

Επισημαίνεται ότι για την καταβολή χιλιομετρικής αποζημίωσης είναι απαραίτητη η προσκόμιση παραστατικών διοδίων (για τις διαδρομές που υπάρχουν), καθώς είναι υποχρεωτική η διέλευση από τους κύριους αυτοκινητοδρόμους και όχι από εναλλακτικές διαδρομές. Εναλλακτική διαδρομή είναι αποδεκτή μόνο όταν αυτή είναι μικρότερη χιλιομετρικά έναντι της διαδρομής με διέλευση από σταθμούς διοδίων.

Το σύνολο της χιλιομετρικής αποζημίωσης για ΙΧ μεταφορικό μέσο από το **εσωτερικό στο εξωτερικό και αντίστροφα**, καθώς και εντός της ίδιας ή άλλης χώρας του εξωτερικού, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά το αντίτιμο του αεροπορικού εισιτηρίου και, αν η διαδρομή αυτή δεν καλύπτεται από αεροπορική σύνδεση, τη δαπάνη του αντίστοιχου συγκοινωνιακού μέσου.

Τα μέλη του τακτικού προσωπικού του ΑΠΘ μπορούν να λάβουν τη χιλιομετρική αποζημίωση που δικαιούνται κατ' αποκοπή. Η χιλιομετρική αποζημίωση του έκτακτου προσωπικού δύναται να χορηγείται ως αμοιβή (για τον τρόπο καταβολής ισχύουν όσα αναγράφονται για την ημερήσια αποζημίωση στην [ενότητα 5.2](#)) ή με την πληρωμή του κόστους βενζίνης με τα αντίστοιχα παραστατικά.

5.4 Εισιτήρια

Για τις περιπτώσεις μετακινήσεων **εντός έδρας** –όπου η μετακίνηση δεν πραγματοποιείται με ιδιωτικής χρήσης όχημα– δίνεται αποζημίωση για **τη χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς**, με την προσκόμιση των σχετικών αποδείξεων.

Κατά τις μετακινήσεις **εκτός έδρας** αποζημιώνεται:

- το αντίτιμο των εισιτηρίων όλων των απαιτούμενων μέσων μαζικής μεταφοράς που χρησιμοποιούν οι μετακινούμενοι για τις μετακινήσεις εντός ή εκτός έδρας και κατά την επιστροφή τους σε αυτή,

- το αντίτιμο οποιουδήποτε μέσου μαζικής μεταφοράς για τη μετάβαση από και προς το αεροδρόμιο, τον σιδηροδρομικό σταθμό, τον επιβατικό λιμένα και τον σταθμό λεωφορείων.

Το αντίτιμο των εισιτηρίων των δημόσιων μεταφορικών μέσων αποζημιώνεται εξ ολοκλήρου, συμπεριλαμβανόμενης της προμήθειας έκδοσης αυτού, εκτός εάν στη σύμβαση χρηματοδότησης του έργου περιλαμβάνεται ειδικότερη απαγόρευση.

5.5 Δαπάνες διανυκτέρευσης

Τα έξοδα διανυκτέρευσης του μετακινούμενου (βλ. ειδικότερες προϋποθέσεις για τα έργα της κατηγορίας Β στο [κεφάλαιο 10.3.5](#)) καλύπτονται, εφόσον είναι στο πλαίσιο του σκοπού της **εκτός έδρας** μετακίνησης. Οι δαπάνες διανυκτέρευσης καταβάλλονται για κάθε ημέρα εργασιών, καθώς και για την ημέρα μετάβασης, εφόσον είναι η προηγούμενη της έναρξης των εργασιών. Η διανυκτέρευση σε φιλικό σπίτι δεν αποζημιώνεται.

Η μέγιστη επιτρεπόμενη αποζημίωση ανά διανυκτέρευση διαφοροποιείται μεταξύ των έργων της Κατηγορίας Α και Β ([κεφάλαια 9.4.4](#) και [10.4.4](#) αντίστοιχα).

Επιτρέπεται η παράταση της διαμονής εκτός έδρας με έξοδα του ίδιου του μετακινούμενου. **Δεν καταβάλλονται δαπάνες διανυκτέρευσης για τις ημέρες κατά τις οποίες ο υπάλληλος δεν ευρίσκεται σε εκτέλεση υπηρεσίας, αλλά σε νομοθετημένη άδεια.**

5.6 Έξοδα εγγραφής σε συνέδριο

Καλύπτονται εξ ολοκλήρου οι δαπάνες εγγραφής σε συνέδρια εξωτερικού και εσωτερικού, στα οποία ο μετακινούμενος συμμετέχει με προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση (poster presentation) στο πλαίσιο της **διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου/προγράμματος**. Όταν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στη σύμβαση χρηματοδότησης του έργου, θα πρέπει γίνεται ειδική μνεία (acknowledgment) του χρηματοδοτικού μέσου στις δημοσιεύσεις/παρουσιάσεις, σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες.

Δύναται επίσης να αποζημιωθεί η δαπάνη εγγραφής μέλους της ομάδας έργου που θα μετακινηθεί με σκοπό την παρακολούθηση συνεδρίου/σεμιναρίου (χωρίς ανακοίνωση), το οποίο σχετίζεται με το φυσικό αντικείμενο του έργου ή μπορεί να αξιοποιηθεί για την εκτέλεση του έργου, με την προϋπόθεση ότι είναι επιλέξιμη δαπάνη από τους ειδικότερους όρους της σύμβασης χρηματοδότησης.

Η δαπάνη εγγραφής σε συνέδριο, εφόσον περιλαμβάνεται στις δαπάνες μετακίνησης, εκδίδεται **στο όνομα του μετακινούμενου**.

5.7 Λοιπές δαπάνες

Στις λοιπές δαπάνες μπορεί να περιλαμβάνονται:

- α) τα **έξοδα ταξιδιωτικής βίζας**, στα οποία με βάση τη νομοθεσία του κράτους προορισμού και τις διεθνείς συνθήκες υποβάλλεται υποχρεωτικά ο μετακινούμενος, για την έκδοση των ταξιδιωτικών εγγράφων και άνευ των οποίων δεν είναι δυνατή η είσοδός του στη χώρα προορισμού,
- β) το **κόστος χρήσης ταξί**, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναλύονται στα κεφάλαια [9.3.4](#) και [10.3.4](#) για τα έργα των κατηγοριών Α και Β αντίστοιχα,
- γ) το **κόστος μίσθωσης ιδιωτικού μεταφορικού μέσου**, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναλύονται στα κεφάλαια [9.3.4](#) και [10.3.4](#) για τα έργα των κατηγοριών Α και Β αντίστοιχα,
- δ) η **μίσθωση χώρου στάθμευσης (parking)** του ιδιόκτητου ή του μισθωμένου μεταφορικού μέσου στο αεροδρόμιο, όπου κρίνεται αναγκαίο, και
- ε) τα **έξοδα ταξιδιωτικής ασφάλειας**.

6. Απόδοση μετακίνησης – Απαραίτητα έντυπα και δικαιολογητικά

6.1 Αίτημα πληρωμής δαπανών μετακίνησης

Μετά το πέρας της μετακίνησης και **εντός 10 ημερών** από την ημερομηνία επιστροφής του μετακινούμενου, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου/προγράμματος υποβάλλει προς τη ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ το έντυπο «Ο6 Εντολή Πληρωμής-Απόδοσης Μετακινήσεων», συνοδευόμενο από τα απαραίτητα κατά περίπτωση δικαιολογητικά δαπανών, για την πληρωμή δαπανών μετακίνησης εις βάρος του εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού του έργου. Επισημαίνεται ότι δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί και να αποζημιωθεί μετακίνηση, όταν δεν έχει προβλεφθεί ποσό στη συγκεκριμένη κατηγορία (64-01) του συνολικού προϋπολογισμού του έργου. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος ευθύνεται για τη σκοπιμότητα κι επιλεξιμότητα των δαπανών που συνδέονται με την εκτέλεση του φυσικού αντικείμενου του έργου. Στο έντυπο Ο6 συμπληρώνεται το συνολικό ποσό των δαπανών μετακίνησης, στο οποίο επιλέγεται ως τρόπος πληρωμής το «Με κατάθεση στον τραπεζικό λογ/σμό (ΤΛ) του/των Μετακινούμενων». Ως συνυποβαλλόμενα έντυπα και δικαιολογητικά προσκομίζονται υποχρεωτικά:

- το έντυπο «Ο14 Ημερολόγιο Κίνησης» ή το έντυπο «Ο14 En-Travel Diary» για μετακινούμενους άλλης εθνικότητας,
- το έντυπο «Ο16 Μετακινήσεις-Έκθεση Πεπραγμένων» ή το έντυπο «Ο.16 En-Activity Report» για μετακινούμενους άλλης εθνικότητας,
- τα πρωτότυπα παραστατικά των αποδεικτικών μετακίνησης, όπως ορίζονται στο [κεφάλαιο 6.4](#), καθώς και
- υλικό που τεκμηριώνει την αναγκαιότητα της μετακίνησης και τη σύνδεσή της με το φυσικό αντικείμενο του έργου, όπως ορίζονται στο [κεφάλαιο 6.3](#) και το [κεφάλαιο 6.4.9](#).

6.2 Ημερολόγιο Κίνησης

Το Ημερολόγιο Κίνησης συμπληρώνεται για κάθε μετακίνηση και ανά μετακινούμενο χωριστά και υπογράφεται από τον μετακινούμενο και τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του έργου.

Στο ημερολόγιο κίνησης συμπληρώνονται:

- α) τα στοιχεία του μετακινούμενου μέλους της ομάδας έργου και, συγκεκριμένα, το ονοματεπώνυμο, η ιδιότητα και ο αριθμός τραπεζικού λογαριασμού-IBAN. Σε περίπτωση που ο αριθμός τραπεζικού λογαριασμού δεν έχει δηλωθεί ήδη από τον κάτοχο του προς τη ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ, προσκομίζεται και το έντυπο «Ατ13 Αίτηση Φυσικού Προσώπου για Πίστωση Τραπεζικού Λογαριασμού»,
- β) τα στοιχεία της μετακίνησης και, συγκεκριμένα, οι ημερομηνίες αναχώρησης και επιστροφής από την έδρα, ο τόπος αναχώρησης και προορισμού, οι ημέρες εκτός έδρας και η πλήρης αιτιολογία της μετακίνησης. Όταν πρόκειται για μετακίνηση με αυτοκίνητο, συμπληρώνεται η συνολική χιλιομετρική απόσταση και, σε περίπτωση διαδοχικών μετακινήσεων, η χιλιομετρική απόσταση ανά μετακίνηση από τόπο σε τόπο,
- γ) η ανάλυση του κόστους ανά είδος δαπάνης:
 - i. ημερήσια αποζημίωση,
 - ii. έξοδα κίνησης τρίτων,
 - iii. χιλιομετρική αποζημίωση,
 - iv. διόδια,
 - v. εισιτήρια,
 - vi. ξενοδοχεία,
 - vii. έξοδα εγγραφής σε συνέδριο και
 - viii. λοιπά έξοδα μετακινήσεων (βλ. [ενότητα 5.7](#)).

6.3 Έκθεση Πεπραγμένων

Στην έκθεση πεπραγμένων περιγράφεται αναλυτικά ο σκοπός του ταξιδιού και η σύνδεσή του με το φυσικό αντικείμενο του έργου με αναφορά στα σχετικά παραδοτέα/πακέτα εργασίας του έργου, όπου απαιτείται. Επιπλέον, καταγράφονται αναλυτικά τα πεπραγμένα της μετακίνησης (συναντήσεις, μετρήσεις, δειγματοληψίες κ.λπ.), καθώς και τα αποτελέσματα-συμπεράσματα. Η έκθεση πεπραγμένων αποτελεί ουσιαστικό δικαιολογητικό της μετακίνησης και θα πρέπει να συμπληρώνεται αναλυτικά με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία.

6.4 Παραστατικά δαπανών και ειδικότερα δικαιολογητικά ανά επιμέρους δαπάνη

Τα **πρωτότυπα παραστατικά** δαπανών που προσκομίζονται θα πρέπει να έχουν εκδοθεί στα στοιχεία του μετακινούμενου και να είναι **εξοφλημένα**. Η πληρωμή δαπανών μετακίνησης συνολικής αξίας μεγαλύτερης ή ίσης των **500 ευρώ ανά παραστατικό**, πραγματοποιείται υποχρεωτικά από τον μετακινούμενο **μέσω ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής** (χρεωστικής ή πιστωτικής κάρτας ή με κατάθεση στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή) και το σχετικό αποδεικτικό της πληρωμής θα πρέπει να επισυνάπτεται στο αίτημα πληρωμής της μετακίνησης. Δαπάνες μετακίνησης αξίας **μικρότερης των 500 ευρώ ανά παραστατικό** δύναται να εξοφλούνται με μετρητά και στο αίτημα πληρωμής της μετακίνησης επισυνάπτεται η **εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή**.

Για δαπάνες τιμολογημένες σε **νόμισμα διαφορετικό του ευρώ (€)**, η μετατροπή σε ευρώ πραγματοποιείται με βάση την ισχύουσα ισοτιμία της ημερομηνίας έκδοσης του παραστατικού (όπως προκύπτει από την Τράπεζα της Ελλάδος ή την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα www.oanda.com). Όταν η συναλλαγή στο εξωτερικό σε τοπικό νόμισμα πραγματοποιείται με πιστωτική ή χρεωστική κάρτα και προσκομίζεται αντίγραφο του λογαριασμού αυτής, αποζημιώνεται το συνολικό ποσό που χρεώνεται στην κάρτα, ανεξαρτήτως της ισχύουσας κατά την ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου συναλλαγματικής ισοτιμίας.

6.4.1 Ειδικότερα για τη δαπάνη ημερήσιας αποζημίωσης

Η ημερήσια αποζημίωση καταβάλλεται μόνο, εφόσον αποδεικνύεται η πραγματοποίηση της μετακίνησης. Στην περίπτωση που αποζημιώνεται μόνο η ημερήσια αποζημίωση, πρέπει απαραίτητα να προσκομίζονται φωτοτυπίες των εισιτηρίων, των καρτών επιβίβασης και της απόδειξης παροχής υπηρεσιών του ξενοδοχείου ή του ενοικιαζόμενου καταλύματος.

6.4.2 Ειδικότερα για τα έξοδα κίνησης τρίτων

Οι μετακινούμενοι που δεν έχουν μόνιμη σχέση εργασίας με το ΑΠΘ αντί της κατ' αποκοπή καταβολής της ημερήσιας αποζημίωσης ως αμοιβής, μπορούν να αποζημιωθούν για τα έξοδα κίνησης, τα οποία πραγματοποιούν κατά τη διάρκεια της μετακίνησης, έως του ανώτατου ποσού ημερήσιας αποζημίωσης που ισχύει κάθε φορά. Τα έξοδα κίνησης αφορούν σε δαπάνες διατροφής, υπηρεσίες εστίασης, διάφορα άλλα μικροέξοδα κ.λπ. Ενδεικτικά, γίνονται δεκτά παραστατικά από εστιατόρια, ταχυφαγεία, αρτοποιεία, super market, περίπτερα, καταστήματα ψιλικών κ.λπ., για τυποποιημένα τρόφιμα, φρούτα/λαχανικά, έτοιμα φαγητά, αναψυκτικά, νερό, καφέδες κ.λπ. Δε δικαιολογούνται οιοπονευματώδη. Επιπλέον, στα μικροέξοδα μπορούν να περιλαμβάνονται και έξοδα μετακίνησης με μέσα μαζικής μεταφοράς (π.χ. αστικών λεωφορείων) ή έξοδα ταξί στον τόπο προορισμού.

Οι μετακινούμενοι, προκειμένου να λάβουν την αιτούμενη αποζημίωση, θα πρέπει να προσκομίζουν παραστατικά, τα οποία να έχουν απαραίτητα εκδοθεί στον τόπο μετάβασης και κατά τη διάρκεια της μετακίνησης. Το εύλογο των ειδών ή των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στις αποδείξεις τελούν υπό την κρίση της ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ.

6.4.3 Ειδικότερα για τη χιλιομετρική αποζημίωση και τις δαπάνες διόδων

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος σε κάθε μετακίνηση με ΙΧ θα πρέπει να προσκομίζει:

- φωτοαντίγραφο της άδειας κυκλοφορίας του οχήματος, με το οποίο πραγματοποιείται η μετακίνηση,
- έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/86 του κατόχου του ιδιωτικού μεταφορικού μέσου (όταν αυτό δεν ανήκει στον μετακινούμενο), ότι επιτρέπει τη χρήση του από τον μετακινούμενο για τις ανάγκες μετακίνησης στο πλαίσιο του έργου,
- εκτύπωση «βεβαίωσης χιλιομετρικής απόστασης» από την έδρα του μετακινούμενου στον τόπο μετάβασής του από το διαδραστικό εργαλείο υπολογισμού χιλιομετρικών αποστάσεων (βλ. παράγραφο [5.3](#)),
- Υπεύθυνη Δήλωση του ν.1599/86, όπου να δηλώνεται ότι «για την εκτός έδρας μετακίνησή μου, από με προορισμό την ημερομηνία και από με προορισμό την ημερομηνία, χρησιμοποίησα το ίδιας χρήσης/μισθωμένο μεταφορικό μέσο (διαγράφεται η μια επιλογή) με αριθμό κυκλοφορίας..... με προσωπική μου ευθύνη για τυχόν ατύχημα ή ζημιά κατά τη διάρκεια της μετακίνησης.

Συνεπιβάτης/-ες στην ανωτέρω μετακίνηση ήταν ο/οι..... (ονοματεπώνυμο, ιδιότητα μετακινούμενου ως συνεπιβάτη σε περίπτωση μετακίνησης με το ίδιο μέσο στο πλαίσιο αναγκών του έργου/προγράμματος)»,

- πρωτότυπες αποδείξεις καταβολής διοδίων ή –για όσους μετακινούμενους διαθέτουν ηλεκτρονική κάρτα διέλευσης–,
- κατάσταση διελύσεων από την Εταιρεία Διαχείρισης Διοδίων, στην οποία να αναγράφονται η ημερομηνία και η ώρα διέλευσης από τον σταθμό διοδίων, και, τέλος,
- σε περίπτωση μετακίνησης από το εσωτερικό στο εξωτερικό και αντίστροφα, βεβαίωση χιλιομετρικής αποζημίωσης από το διαδίκτυο και βεβαίωση αντιτίμου αεροπορικού εισιτηρίου ή αντίστοιχου συγκοινωνιακού μέσου για την ίδια διαδρομή (από την οποία να προκύπτει το μικρότερο κόστος της μετακίνησης με ιδιωτικό όχημα).

Από τα παραστατικά των διοδίων, τα οποία προσκομίζονται απαραίτητως με το αίτημα πληρωμής, θα πρέπει να προκύπτει ότι η μετακίνηση πραγματοποιήθηκε από τις κύριες εθνικές οδούς.

Σε περίπτωση που τα διόδια είναι κλειστά ή η διέλευση δεν μπορεί να γίνει από κύρια εθνική οδό, ο μετακινούμενος θα πρέπει να προσκομίσει έγγραφο με σχετική αιτιολόγηση.

Σε περίπτωση απώλειας ενός από τα παραστατικά διοδίων, δεν αποζημιώνεται η αντίστοιχη χιλιομετρική απόσταση.

Στις περιπτώσεις που δεν προσκομίζονται αποδείξεις διοδίων είτε διότι δεν υπάρχουν σταθμοί διοδίων κατά τη μετάβαση στον τόπο προορισμού είτε λόγω επιλογής αποδεδειγμένα συντομότερης διαδρομής, οι μετακινούμενοι οφείλουν να προσκομίσουν φορολογικό στοιχείο (απόδειξη αγοράς αγαθού ή παροχής υπηρεσίας) από το τελικό σημείο προορισμού της μετακίνησης. Για μετακινήσεις, στις οποίες συμμετέχουν περισσότερα του ενός μέλη της επιστημονικής ομάδας στον ίδιο τόπο μετάβασης πρέπει να υποβάλλονται φορολογικά στοιχεία (αποδείξεις) αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, από τον τόπο προορισμού, για κάθε μετακινούμενο μέλος. Φορολογικά στοιχεία από κάθε τόπο μετάβασης πρέπει να προσκομίζονται στην περίπτωση που πραγματοποιείται διαδοχική μετακίνηση.

Οι μετακινούμενοι που δεν έχουν μόνιμη σχέση εργασίας με το ΑΠΘ αντί της χιλιομετρικής αποζημίωσης αποζημιώνονται για τα έξοδα καυσίμων. Προκειμένου να λάβουν την αποζημίωση θα πρέπει να προσκομίσουν τις σχετικές αποδείξεις από τα πρατήρια καυσίμων, οι οποίες να έχουν απαραίτητα εκδοθεί είτε κατά τη διάρκεια των ημερών μετακίνησης ή την προηγούμενη της ημέρας αναχώρησης.

6.4.4 Ειδικότερα για τα εισιτήρια

Για την καταβολή του αντιτίμου των εισιτηρίων σε περίπτωση μετακίνησης με δημόσιας χρήσης μεταφορικό μέσο, όπως αεροπλάνο, υπεραστικό λεωφορείο (ΚΤΕΛ), τρένο και πλοίο, ο μετακινούμενος θα πρέπει να προσκομίσει το **πρωτότυπο εισιτήριο** και την **πρωτότυπη απόδειξη πώλησης εισιτηρίου** του εκδότη του εισιτηρίου πληρωμένη τοις μετρητοίς ή, στην περίπτωση που είναι επί πιστώσει, την εξοφλητική απόδειξη από τον εκδότη του παραστατικού. Πάνω στο εισιτήριο παντός μέσου (εκτός από αστικά λεωφορεία, μετρό και όπου αλλού δεν προβλέπεται) πρέπει να αναγράφεται το **ονοματεπώνυμο του μετακινούμενου**.

Επισημαίνεται ότι στην απόδειξη πώλησης εισιτηρίων από την αεροπορική εταιρεία ή το ταξιδιωτικό πρακτορείο θα πρέπει να αναφέρονται οι συγκεκριμένοι αριθμοί των εισιτηρίων, οι οποίοι αναγράφονται στις κάρτες επιβίβασης και στις επιβεβαιώσεις κράτησης των εισιτηρίων. Σε περίπτωση που η κράτηση των εισιτηρίων γίνει μέσω ταξιδιωτικού πρακτορείου, απαιτείται εκτός από την απόδειξη πώλησης εισιτηρίων/παροχής υπηρεσιών και η επιβεβαίωση/στοιχεία της κράτησης.

Αν το εισιτήριο εκδόθηκε μέσω διαδικτύου και δε δύναται να προσκομιστεί παραστατικό δαπάνης, υποβάλλεται το ηλεκτρονικό εισιτήριο (e-ticket receipt ή Itinerary receipt), δηλαδή το email επιβεβαίωσης της κράτησης, εφόσον αναγράφει το ονοματεπώνυμο του μετακινούμενου και τα στοιχεία της μετακίνησης (τις ημερομηνίες πραγματοποίησης του ταξιδιού, τις ώρες των πτήσεων, τη διαδρομή και το κόστος του εισιτηρίου).

Επιπλέον, για τις περιπτώσεις αεροπορικού εισιτηρίου απαιτείται και η πρωτότυπη ή ηλεκτρονική κάρτα επιβίβασης (boarding pass).

6.4.5 Ειδικότερα για τις δαπάνες διανυκτέρευσης

Για τη δαπάνη διαμονής σε ξενοδοχείο θα πρέπει να υποβάλλεται στη ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ η Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών του ξενοδοχείου ή του ενοικιαζόμενου καταλύματος, στην οποία να περιλαμβάνονται απαραίτητα το όνομα του διαμείναντα, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων, η τιμή μονάδας ανά διανυκτέρευση και το σύνολο της δαπάνης. Επιπλέον, θα πρέπει να κατατίθενται και τα αποδεικτικά στοιχεία εξόφλησης (π.χ. πιστωτική κάρτα κ.λπ.).

Στο παραστατικό του ξενοδοχείου θα πρέπει, επίσης, να αναφέρεται ότι η τιμή αφορά σε μονόκλινο δωμάτιο ή σε χρέωση ενός ατόμου (του μετακινούμενου), διαφορετικά θα πρέπει να υπάρχει αποδεικτικό της χρέωσης μονόκλινου δωματίου, σύμφωνα με το οποίο ο

μετακινούμενος θα αποζημιώνεται μόνο το αντίστοιχο ποσό. Σε περίπτωση κράτησης διαφορετικού τύπου δωματίου (π.χ. δίκλινο ή τρίκλινο), σημειώνεται ότι θα πρέπει :

- στην απόδειξη παροχής Υπηρεσιών του ξενοδοχείου να αναγράφονται τα μέλη της ερευνητικής ομάδας που διέμειναν, ή να προσκομίζεται σχετική βεβαίωση, καθώς και να
- προσκομιστούν τα αντίστοιχα παραστατικά μετακίνησης όλων των μετακινούμενων μελών.

Σε περιπτώσεις κράτησης καταλύματος μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας βραχυχρόνιας μίσθωσης (π.χ. Airbnb, Booking κ.ά.), προκειμένου να εξοφληθεί η δαπάνη διαμονής, θα πρέπει να συνοδεύεται από ιδιωτικό συμφωνητικό για βραχυχρόνιες μισθώσεις ή από απόδειξη παροχής υπηρεσιών ή από απόδειξη είσπραξης ενοικίου. Στα παραπάνω έγγραφα πρέπει να περιγράφεται λεπτομερώς το κατάλυμα και τα στοιχεία της κράτησης (αριθμός ατόμων, ημερομηνίες διαμονής και κόστος μισθώματος).

Εάν η κράτηση του ξενοδοχείου γίνει μέσω πρακτορείου ή ταξιδιωτικού γραφείου, τότε μαζί με την πρωτότυπη θεωρημένη απόδειξη πληρωμής του πρακτορείου ή του ταξιδιωτικού γραφείου, επισυνάπτεται και φωτοαντίγραφο του σχετικού αποδεικτικού (voucher ή fax) προς το ξενοδοχείο.

Τα έξοδα διανυκτέρευσης καλύπτονται και στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες υπάρχει αντικειμενική αδυναμία επιστροφής του μετακινούμενου στην έδρα του, η οποία όμως θα πρέπει να βεβαιώνεται από την οικεία αστυνομική, λιμενική ή αερολιμενική αρχή. Σε περίπτωση μη προσκόμισης της σχετικής βεβαίωσης, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος μπορεί να καταθέσει αίτημα, το οποίο θα εξεταστεί από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ.

Σε περίπτωση διαμονής σε φιλικό σπίτι θα πρέπει να υποβάλλεται Υπεύθυνη Δήλωση του ν.1599/86 του μετακινούμενου, όπου να αναγράφεται ότι: «Δηλώνω ότι στο πλαίσιο της μετακίνησης από .../.../...έως .../.../...διέμεινα σε φιλικό σπίτι».

6.4.6 Ειδικότερα για τα έξοδα εγγραφής σε συνέδριο

Για την καταβολή του κόστους εγγραφής σε συνέδριο, συμπόσιο κ.λπ. απαιτούνται δικαιολογητικά, από τα οποία να πιστοποιείται η παρουσία του μετακινούμενου, π.χ. βεβαίωση συμμετοχής, παραστατικό φόρμας εγγραφής, πρόγραμμα της εκδήλωσης, περίληψη της ανακοίνωσης (poster/ομιλία) κ.λπ.

Όταν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στη σύμβαση χρηματοδότησης του έργου, θα πρέπει να γίνεται ειδική μνεία (acknowledgment) του χρηματοδοτικού μέσου στις δημοσιεύσεις/παρουσιάσεις, σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες.

6.4.7 Ειδικότερα για τη μίσθωση αυτοκινήτου ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης

Σε περίπτωση χρησιμοποίησης επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης (ταξί) ή μίσθωσης επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης προσκομίζεται για τη μεν πρώτη περίπτωση απόδειξη κομίστρου του ταξί ή για τη δεύτερη η σχετική απόδειξη μίσθωσης του επιβατικού αυτοκινήτου, στην οποία αναγράφεται το ποσό της μίσθωσης.

Για χρήση μισθωμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης είναι απαραίτητη η προσκόμιση του μισθωτηρίου του μεταφορικού μέσου.

6.4.8 Ειδικότερα για την έκδοση θεώρησης εισόδου (VISA)

Οι δαπάνες για την έκδοση θεώρησης εισόδου (VISA), εφόσον απαιτείται, για μετακίνηση σε τρίτες χώρες είναι επιλέξιμες με την προσκόμιση της απόδειξης είσπραξης από την αντίστοιχη προξενική αρχή ή από ταξιδιωτικό πρακτορείο.

Επισυνάπτεται φωτοαντίγραφο της θεώρησης εισόδου (VISA) καθώς και φωτοαντίγραφο της σελίδας του διαβατηρίου με τη θεώρηση.

6.4.9 Ειδικότερα για τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της πραγματοποίησης της μετακίνησης (π.χ. συμμετοχή/παρακολούθηση συνεδρίων, ημερίδων, συναντήσεων εργασίας)

Η πλήρης τεκμηρίωση της σκοπιμότητας μιας μετακίνησης ενός μέλος της ομάδας έργου επιβάλλει την προσκόμιση στη ΜΟΔΥ ΕΛΚΕ πρόσθετου υλικού που τεκμηριώνει την αναγκαιότητα της μετακίνησης και τη σύνδεσή της με το φυσικό αντικείμενο του έργου.

Σε κάθε περίπτωση το υλικό που κατατίθεται, απαραίτητως, διαφοροποιείται ανάλογα με τον σκοπό της μετακίνησης και έχει αποτυπωθεί στον παρακάτω πίνακα.

Συμμετοχή/παρακολούθηση επιστημονικού συνεδρίου, ημερίδας, workshop στο εξωτερικό ή εσωτερικό
<ul style="list-style-type: none">• Βεβαίωση παρακολούθησης/συμμετοχής στο συνέδριο, ημερίδα, workshop.• Πρόγραμμα εργασιών συνεδρίου, ημερίδας, workshop.
Συμμετοχή σε συνάντηση εργασίας

- Έγγραφο πρόσκληση ή μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον διοργανωτή της συνάντησης, όπου θα αναφέρονται σαφώς ο χρόνος και ο τόπος διεξαγωγής, η ημερήσια διάταξη, οι προσκεκλημένοι συμμετέχοντες, ενώ θα περιλαμβάνεται και τυχόν αναφορά σχετικά με την κάλυψη μέρους των δαπανών από τον διοργανωτή.
- Αναλυτικό Πρόγραμμα Εργασιών με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Στις περιπτώσεις των έργων με συγκεκριμένο κανονιστικό πλαίσιο, όπως π.χ. τα έργα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, Εθνικούς φορείς (ΓΓΕΤ, ΕΛΙΔΕΚ) και τα συγχρηματοδοτούμενα ΕΣΠΑ και Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος υποχρεούται να προσκομίζει στον ΕΛΚΕ πρόσθετα δικαιολογητικά, τα οποία περιλαμβάνονται στους Οδηγούς Διαχείρισης των έργων. Ανάλογα με τον σκοπό της κάθε μετακίνησης, ο ακόλουθος Πίνακας συνοψίζει τα πρόσθετα δικαιολογητικά.

Παρουσίαση εργασίας σε επιστημονικό συνέδριο εξωτερικού ή εσωτερικού
<ul style="list-style-type: none">• Έγγραφο αποδοχή (acceptance letter) της εργασίας (paper) για παρουσίαση σε συνέδριο.• Επισύναψη της εργασίας (paper), στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται η πηγή χρηματοδότησης (στις περιπτώσεις που υπάρχει σχετική πρόβλεψη στη σύμβαση χρηματοδότησης).• Πρόγραμμα (agenda) του συνεδρίου, στο οποίο θα περιλαμβάνεται ο τίτλος της εργασίας και το όνομα του μετακινούμενου.• Εκτύπωση της αρχικής ιστοσελίδας του συνεδρίου με όλες τις απαραίτητες διαθέσιμες πληροφορίες.• Βεβαίωση συμμετοχής/παρουσίας στο συνέδριο.
Συμμετοχή σε συνάντηση εργασίας ή συμμετοχή σε σεμινάρια, ημερίδες, εκθέσεις και λοιπές διοργανώσεις
<ul style="list-style-type: none">• Φωτοτυπία του παρουσιολόγιου (λίστα υπογραφής) των συμμετεχόντων της συνάντησης.• Τεκμηρίωση στην έκθεση πεπραγμένων της σκοπιμότητας της μετακίνησης (αναφορά σε συγκεκριμένα Πακέτα Εργασίας ή/και Παραδοτέα του Τεχνικού Δελτίου, όπου απαιτείται).

Τέλος, όπως προαναφέρθηκε στην [ενότητα 2.5.2](#), ο Επιστημονικός Υπεύθυνος κάθε έργου οφείλει να τηρεί αρχείο με επιπλέον υποστηρικτικό υλικό, το οποίο θα πρέπει να προσκομίζεται στον ΕΛΚΕ κατόπιν σχετικού αιτήματος των ελεγκτικών οργάνων που πιστοποιούν τις δαπάνες των έργων (ήτοι εξωτερικούς ελεγκτές, Διαχειριστικές Αρχές, Επιτροπή Δημοσιονομικών Ελέγχων κ.λπ.). Για τις περιπτώσεις των μετακινήσεων για εργασία/έρευνα πεδίου, το υλικό αυτό μπορεί να περιλαμβάνει φωτογραφίες, δεδομένα μετρήσεων που συλλέχθηκαν κ.λπ.

7. Εκκαθάριση δαπανών μετακίνησης

Κατά το στάδιο της εκκαθάρισης των δαπανών μετακίνησης, η ΜΟΔΥ του ΕΛΚΕ ελέγχει ότι προσκομίστηκαν όλα τα απαιτούμενα παραστατικά που ορίζονται από τον παρόντα

Κανονισμό και ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις για τη νομιμότητα της δαπάνης. Σε περίπτωση που δεν πληρούται μια ή περισσότερες από τις προϋποθέσεις, το αίτημα πληρωμής δεν εκκαθαρίζεται και ζητείται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο να θεραπεύσει τις ελλείψεις. Εφόσον οι ελλείψεις θεραπευθούν, η ΜΟΔΥ προχωρά στην εκκαθάριση της δαπάνης. Σε διαφορετική περίπτωση το αίτημα πληρωμής της μετακίνησης απορρίπτεται, είτε στο σύνολό του είτε κατά το μέρος που δεν τεκμηριώνεται, αφού δε συνοδεύεται από τα κατάλληλα έντυπα και δικαιολογητικά (ελλιπή παραστατικά).

Ενδέχεται κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών η ΜΟΔΥ να ζητήσει πρόσθετα δικαιολογητικά, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίνεται απαραίτητο για την αναγνώριση και εκκαθάριση του αιτήματος πληρωμής. Η ΜΟΔΥ επιφυλάσσεται να επιστρέψει στον δικαιούχο τα παραστατικά μετακίνησής του, σε χρόνο μεταγενέστερο της παραλαβής τους, εφόσον υπάρχουν προβλήματα νομιμότητας ή επιλεξιμότητας της δαπάνης.

Στους μετακινούμενους καταβάλλονται, σε βάρος του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου, οι δαπάνες μετακίνησης εντός των ανώτατων ορίων, όπως καθορίζονται ανάλογα με την κατηγορία του έργου, στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιείται η μετακίνηση.

Στην περίπτωση που μέρος της δαπάνης μετακίνησης καλύπτεται από διαφορετική πηγή χρηματοδότησης, καταβάλλεται η διαφορά της δαπάνης μετακίνησης. Τα παραστατικά που πληρώνονται από άλλη πηγή χρηματοδότησης, αλλά αποτελούν αποδεικτικά για την πραγματοποίηση της μετακίνησης, θα πρέπει να κατατίθενται σε αντίγραφο. Η καταβολή στους δικαιούχους του συνόλου των δαπανών μετακίνησης για όλα τα έργα που διαχειρίζεται ο ΕΛΚΕ, πλην αυτών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο προγραμμάτων ΕΣΠΑ ή άλλων έργων που βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), πραγματοποιείται μέσω της Ενιαίας Αρχής Πληρωμής. Στα έργα που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ ή το ΠΔΕ, η καταβολή πραγματοποιείται από τον ΕΛΚΕ απευθείας στους τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων.

8. Ακύρωση ή ματαίωση μετακίνησης για λόγους Ανωτέρας Βίας (Force Majeure)

Σε περίπτωση που για λόγους ανωτέρας βίας ή απρόβλεπτων γεγονότων λάβει χώρα ακύρωση ή ματαίωση μιας μετακίνησης, ο μετακινούμενος προβαίνει άμεσα, μόλις επιβεβαιωθεί το γεγονός ανωτέρας βίας ή το απρόβλεπτο γεγονός, σε ακύρωση της μετακίνησης και προσκομίζει στη ΜΟΔΥ τα σχετικά έγγραφα που αποδεικνύουν τη συνδρομή των εξαιρετικών περιστάσεων που δικαιολογούν την ακύρωση ή ματαίωση της μετακίνησης. Οι δαπάνες που προκύπτουν από την ακύρωση εισιτηρίων και διαμονής εξετάζονται από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ κατόπιν εισήγησης του Επιστημονικού Υπευθύνου του έργου. Το αίτημα του Επιστημονικού Υπευθύνου θα πρέπει να συνοδεύεται και από Υπεύθυνη Δήλωση του ν.1599/86 του μετακινούμενου περί μη επιστροφής των ποσών που καταβλήθηκαν από τους μετακινούμενους ή κάλυψης των

δαπανών από οποιαδήποτε άλλη πηγή. Οποιαδήποτε ποσά επιστρέφονται (π.χ. από ασφαλιστική κάλυψη, από τον αερομεταφορέα, το κατάλυμα κ.λπ.) πρέπει να αφαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες του έργου.

Εφόσον οι δαπάνες αυτές συνιστούν πραγματικό κόστος για τον δικαιούχο, μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες και να επιβαρύνουν τις πιστώσεις των οικείων έργων, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκαν σε χρόνο που ο δικαιούχος δεν μπορούσε να προβλέψει την ακύρωσή τους.

Στις περιπτώσεις που απαιτείται έγκριση από τον φορέα χρηματοδότησης, προκειμένου να γίνονται αποδεκτές οι δαπάνες ακυρωμένων μετακινήσεων στο πλαίσιο έργων, θα πρέπει να υποβάλλονται συμπληρωματικά:

- σύμφωνη γνώμη του Φορέα Χρηματοδότησης για την αποδοχή των δαπανών, και
- αποδεικτικά επικοινωνίας από τα οποία να προκύπτει ότι δεν κατέστη δυνατή η επιστροφή μέρους ή του συνόλου των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν.

Επισημαίνεται ότι για την επίκληση «Ανωτέρας Βίας» ο πλέον καθοριστικός παράγοντας, προκειμένου οι σχετικές με μη πραγματοποιηθείσες δράσεις προβολής των έργων δαπάνες (π.χ. αεροπορικά εισιτήρια, ξενοδοχεία κ.λπ.) να κριθούν ως επιλέξιμες για χρηματοδότηση, είναι η προσκόμιση **ικανού αποδεικτικού υλικού** ότι έγιναν όλες οι απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί –κατά το δυνατόν– η επιστροφή των χρημάτων.

ΜΕΡΟΣ Β

9. Μετακινήσεις σε έργα της Κατηγορίας Α που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4336/2015

9.1 Ορισμοί

Βλ. [κεφάλαιο 3](#)

Εντός έδρας μετακίνηση: θεωρείται η μετακίνηση μέχρι σαράντα (40) χιλιόμετρα από την έδρα του μετακινούμενου ή μέχρι είκοσι (20) ναυτικά μίλια, για μετακινήσεις από την ηπειρωτική προς τη νησιωτική χώρα και αντίστροφα. Αν η μετακίνηση πραγματοποιείται και στην ηπειρωτική και στη νησιωτική χώρα, τότε η συνολική απόσταση από την έδρα του μετακινούμενου μέχρι τον τόπο προορισμού υπολογίζεται σε χιλιόμετρα.

Εκτός έδρας μετακίνηση: θεωρείται η μετακίνηση πέραν των σαράντα (40) χιλιομέτρων από την έδρα του μετακινούμενου ή πέραν των είκοσι (20) ναυτικών μιλίων για μετακινήσεις από την ηπειρωτική προς τη νησιωτική χώρα και αντίστροφα ή για μετακίνηση από νησί σε νησί, ανεξαρτήτως απόστασης. Επισημαίνεται ότι το όριο των σαράντα (40) χιλιομέτρων υπολογίζεται μόνο για την απόσταση μετάβασης του υπαλλήλου στον τόπο εκτέλεσης υπηρεσίας χωρίς να αθροίζεται σ' αυτό η απόσταση επιστροφής στην έδρα του.

9.2 Γενικά

Για την πραγματοποίηση μετακινήσεων στο πλαίσιο έργων που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από διεθνείς οργανισμούς ή ιδιωτικά κονδύλια ή ίδιους πόρους, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4336/2015, **δεν απαιτείται έκδοση απόφασης μετακίνησης ή άλλη έγκριση** πέραν της απόφασης της Επιτροπής Ερευνών για την αποδοχή διαχείρισης της εκτέλεσης του έργου.

9.3 Προϋποθέσεις - Περιορισμοί

9.3.1 Επιτρεπόμενο όριο ημερών μετακίνησης εκτός έδρας

Οι ημέρες που βρίσκεται εκτός έδρας ένα μέλος της ομάδας έργου για τις ανάγκες προγραμμάτων ή έργων (ερευνητικών, αναπτυξιακών κ.λπ.) δε συνυπολογίζονται για τη συμπλήρωση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου ημερών μετακίνησης εκτός έδρας που τυχόν ισχύει για το προσωπικό των ΑΕΙ (παρ. 2 του άρθρου 65 του ν. 4485/2017).

9.3.2 Χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς – Θέσεις μετακινούμενων

Οι μετακινούμενοι στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό δικαιούνται να ταξιδεύουν με αεροπλάνο, υπεραστικό λεωφορείο (ΚΤΕΛ), τρένο και πλοίο, στις παρακάτω θέσεις:

- στην οικονομική θέση για μετακίνηση με αεροπλάνο,
- σε οποιαδήποτε θέση για μετακίνηση με πλοίο και τρένο.

9.3.3 Χρήση ιδιωτικού μεταφορικού μέσου

Επιτρέπεται η χρήση ιδιωτικού μεταφορικού μέσου κατά τις μετακινήσεις **εντός και εκτός** έδρας των μετακινούμενων στο **εσωτερικό**, των μετακινούμενων από το **εσωτερικό στο εξωτερικό** και αντίστροφα, καθώς και των μετακινούμενων **εντός της ίδιας ή άλλης χώρας του εξωτερικού**, με προσωπική ευθύνη των ιδίων για τυχόν ατύχημα ή ζημία του αυτοκινήτου.

Για την εξόφληση/καταβολή της δαπάνης σε περίπτωση χρησιμοποίησης ΙΧ είναι υποχρεωτική η διέλευση από τους κύριους αυτοκινητόδρομους και όχι από εναλλακτικές διαδρομές, όπως προκύπτει από τις αποδείξεις των διοδίων. Οι μετακινούμενοι με ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο δύναται να χρησιμοποιήσουν, για τη μετάβαση τους στον προορισμό, εναλλακτική διαδρομή μόνο όταν αυτή είναι μικρότερη χιλιομετρικά έναντι της διαδρομής με διέλευση από σταθμούς διοδίων (όταν δεν προσκομίζονται αποδείξεις διοδίων απαραίτητη προσκόμιση φορολογικού στοιχείου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, από τον τόπο προορισμού, για κάθε μετακινούμενο και από όλους τους τόπους που περιλαμβάνονται σε διαδοχικές μεταβάσεις).

9.3.4 Μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης

Επιτρέπεται η **μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου** δημόσιας χρήσης (ταξί), καθώς και η **μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης** τόσο για τις μετακινήσεις εσωτερικού όσο και εξωτερικού στις παρακάτω περιπτώσεις:

- i) για μετάβαση από και προς το αεροδρόμιο, τον σιδηροδρομικό σταθμό, τον επιβατικό λιμένα και τον σταθμό λεωφορείων,
- ii) όταν είναι αναγκαία η μεταφορά υλικών/εξοπλισμού,
- iii) όταν δεν υπάρχει συγκοινωνιακή δημόσια εξυπηρέτηση, π.χ. όταν δεν υπάρχει δημόσιο ΜΜΜ σε απομακρυσμένη περιοχή, σε απεργίες στα ΜΜΜ, σε αναγκαστικές μεταμεσονύκτιες μετακινήσεις,
- iv) σε πολλαπλές διαδοχικές μετακινήσεις–σύνθετη μετακίνηση,

- ν) όταν αφορά σε μετακίνηση δύο ή περισσότερων μελών της ερευνητικής ομάδας στον ίδιο τόπο ή προς την ίδια κατεύθυνση.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος θα πρέπει να καταθέτει μαζί με τα δικαιολογητικά της μετακίνησης **αιτιολόγηση** της ανάγκης μίσθωσης αυτοκινήτου στο πλαίσιο του έργου, επικαλούμενος μία εκ των ανωτέρω περιπτώσεων (i-v). Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, υποβάλλεται αιτιολογημένο αίτημα από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο, το οποίο εξετάζεται από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ.

9.3.5 Έξοδα διανυκτέρευσης

Σε περίπτωση αποδεδειγμένης **εκτός έδρας** εργασίας, η οποία ξεπερνά τη μία μέρα, η διανυκτέρευση αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη ανεξάρτητα της χιλιομετρικής απόστασης από την έδρα του μετακινούμενου.

9.4 Ειδικοί όροι για αποζημίωση δαπανών μετακινήσεων στο πλαίσιο έργων της Κατηγορίας Α

Οι παρακάτω κανόνες μπορεί να διαφοροποιούνται ανάλογα με τους γενικούς ή τους ειδικότερους όρους της σύμβασης χρηματοδότησης.

9.4.1 Δαπάνες ημερήσιας αποζημίωσης

Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης, σύμφωνα με το άρθρο 65 του ν. 4485/2017, καθορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών και καταβάλλεται, εφόσον αποδεικνύεται η πραγματοποίηση της μετακίνησης.

Ως **ανώτατο ποσό ημερήσιας αποζημίωσης** ορίζεται αυτό που αντιστοιχεί σε δεκαπέντε (15) ημέρες το μήνα ανά μετακινούμενο για όλα τα προγράμματα που συμμετέχει, εκτός από τις περιπτώσεις που προσδιορίζεται διαφορετικά από τους όρους αποδοχής του προγράμματος. Η καταβολή αποζημίωσης άνω των δεκαπέντε (15) ημερών εξετάζεται κατά περίπτωση από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ, ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα του ΕΥ.

9.4.1.1 Ημερήσια αποζημίωση εκτός έδρας μετακινήσεων εσωτερικού (εντός Ελλάδας)

Ως ανώτατο όριο ημερήσιας αποζημίωσης εσωτερικού, με την απόφαση Ε.Ε. 722/02-10-2018, ορίζεται το **ποσό των 90 ευρώ**, η οποία μπορεί να λαμβάνεται:

α) **Ολόκληρη (90,00 €):**

- για κάθε ημέρα διανυκτέρευσης,
- για την ημέρα μετάβασης και επιστροφής,
- όταν οι μετακινούμενοι, κατά την επιστροφή τους, είναι υποχρεωμένοι, λόγω των συγκοινωνιακών συνθηκών, να διανυκτερεύσουν μέσα στο συγκοινωνιακό μέσο, πλοίο ή τρένο,
- όταν ο μετακινούμενος επιστρέφει αυθημερόν και η απόσταση του προορισμού από την έδρα του είναι μεγαλύτερη από σαράντα (40) χιλιόμετρα.

β) **Κατά το ήμισυ (45,00 €):**

- όταν ο μετακινούμενος επιστρέφει την επόμενη ημέρα της λήξης των εργασιών πριν τις 15:00.

9.4.1.2 Ημερήσια αποζημίωση εκτός έδρας μετακινήσεων εξωτερικού (εκτός Ελλάδας)

Ως ανώτατο όριο ημερήσιας αποζημίωσης ορίζεται (με την απόφαση Ε.Ε. 722/02-10-2018), το ποσό των **130 ευρώ** και καταβάλλεται ολόκληρη για όλες τις ημέρες που είναι στο πλαίσιο του σκοπού της μετακίνησης, συμπεριλαμβανόμενης και της ημέρας μετάβασης. Σημειώνεται ότι, όταν η ημέρα εκτός έδρας αξιοποιείται αποκλειστικά για την επιστροφή του μετακινούμενου (π.χ. η ημέρα επιστροφής του μετακινούμενου είναι η επομένη της λήξης των εργασιών), καταβάλλεται ολόκληρη όταν ο μετακινούμενος επιστρέφει μετά τις 15:00 μ.μ., ενώ καταβάλλεται κατά το ήμισυ όταν η επιστροφή του μετακινούμενου πραγματοποιείται πριν τις 15:00.

9.4.2 Χιλιομετρική Αποζημίωση – Δαπάνες διοδίων – Ναύλος αυτοκινήτου

Το ύψος της χιλιομετρικής αποζημίωσης, με την απόφαση Ε.Ε. 722/02-10-2018, για τις εντός και εκτός έδρας μετακινήσεις μπορεί να ανέρχεται έως και **0,60 ευρώ το χιλιόμετρο**.

Για τον υπολογισμό των διανυθέντων χιλιομέτρων στις περιπτώσεις υλοποίησης εργασιών μετρήσεων πεδίου, δειγματοληψιών κ.λπ., όπου δεν είναι εφικτός ο ακριβής υπολογισμός των χιλιομέτρων λόγω της φύσης των διαδρομών (παρεκκλίσεις, μη καταγεγραμμένες διαδρομές, μη ύπαρξη οδικού δικτύου κ.λπ.) και οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα <https://kmd.ggde.gr/>, μπορεί να υποβληθεί σχετικά Υπεύθυνη Δήλωση του ν.1599/86 από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του έργου.

Επιπλέον, δικαιολογείται η δαπάνη διοδίων, καθώς και ο ναύλος αυτοκινήτου για μετακίνηση με θαλάσσιο μέσο μαζικής μεταφοράς.

9.4.3 Αντίτιμο εισιτηρίων

Εκτός από το αντίτιμο του εισιτηρίου, αποζημιώνεται και το κόστος για μία αποσκευή στις περιπτώσεις που το εισιτήριο δεν περιλαμβάνει μεταφορά αποσκευής.

Σε περίπτωση επιβαρύνσεων λόγω ακύρωσης ή αλλαγής της ημερομηνίας πραγματοποίησης της μετακίνησης υποβάλλεται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο αιτιολογημένο αίτημα προς τη ΜΟΔΥ προς εξέταση από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ.

Η απόδειξη καταβολής εισιτηρίου από ταξιδιωτικό πρακτορείο οφείλει να μνημονεύει τον μοναδικό αριθμό εισιτηρίου.

9.4.4 Δαπάνες διανυκτέρευσης

Ως δαπάνη διανυκτέρευσης θεωρείται το ποσό που καταβάλλεται σε κάθε τύπο ξενοδοχειακής μονάδας, πανσιόν, ενοικιαζόμενου δωματίου ή καταλύματος που μισθώνεται μέσω πλατφόρμας προσωρινής ενοικίασης, όπως π.χ. η ηλεκτρονική πλατφόρμα Airbnb. Στη δαπάνη του ξενοδοχείου μπορεί να συμπεριλαμβάνονται το πρωινό, ο χώρος στάθμευσης, και τα έξοδα πρόσβασης στο διαδίκτυο, η προμήθεια της πλατφόρμας και ο φόρος διανυκτέρευσης. Οι πρόσθετες δαπάνες διαμονής σε ξενοδοχείο (π.χ. προσωπικά έξοδα και έξοδα διασκέδασης, τηλέφωνα, mini bar κ.λπ.) δε γίνονται αποδεκτές.

Σε περίπτωση που η φύση του ερευνητικού έργου απαιτεί παραμονή μεγαλύτερη του ενός μήνα στον τόπο που διεξάγεται η έρευνα, επιτρέπεται η διαμονή σε μισθωμένο δωμάτιο/διαμέρισμα. Η καταβολή του μισθώματος πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης.

Το κόστος για διανυκτέρευση **εντός Ελλάδας** δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **200 ευρώ ανά διανυκτέρευση**.

Το κόστος για διανυκτέρευση **στο εξωτερικό** δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **250 ευρώ ανά διανυκτέρευση**.

9.4.5 Δαπάνες εγγραφής σε συνέδριο/σεμινάριο

Αποζημιώνονται οι δαπάνες εγγραφής σε συνέδρια ή σεμινάρια εξωτερικού και εσωτερικού, είτε στο πλαίσιο ενημέρωσης/κατάρτισης των μελών της ερευνητικής ομάδας είτε στο πλαίσιο της διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου/προγράμματος που συμμετέχουν με προφορική ή αναρτημένη ανακοίνωση (poster presentation), όπως περιγράφονται στην [ενότητα 5.6](#) και [6.4.6](#).

Επισημαίνεται ότι για να συμπεριληφθεί η δαπάνη εγγραφής σε συνέδριο στην κατηγορία των μετακινήσεων, θα πρέπει να υπάρχει μετακίνηση. Σε διαφορετική περίπτωση συγκαταλέγεται στην κατηγορία ΓΛΚ 64-02 Έξοδα Προβολής και Διαφήμισης και διέπεται από τους κανόνες του κεφαλαίου του Οδηγού διαχείρισης του ΕΛΚΕ σχετικά με τις λοιπές δαπάνες. Η δαπάνη εγγραφής σε συνέδριο, εφόσον περιλαμβάνεται στις δαπάνες μετακίνησης, εκδίδεται στο όνομα του μετακινούμενου.

9.4.6 Λοιπά έξοδα μετακίνησης

Αποζημιώνονται οι λοιπές δαπάνες μετακίνησης που περιγράφονται στις [ενότητες 5.7](#) και [6.4.7](#) έως [6.4.8](#).

9.5 Δαπάνες Μετακινήσεων προσκεκλημένων φυσικών προσώπων

Για τους ιδιώτες που καλούνται από το εξωτερικό δίνεται αποζημίωση για τα έξοδα κίνησης, με όριο την ημερήσια αποζημίωση εσωτερικού (90 ευρώ) και τα έξοδα διανυκτέρευσης εσωτερικού (έως 200 ευρώ ημερησίως). Επισημαίνεται ότι η καταβολή της ημερήσιας αποζημίωσής τους ακολουθεί τα όσα ορίζονται και για το έκτακτο προσωπικό, στην [ενότητα 5.2](#).

ΜΕΡΟΣ Γ

10. Μετακινήσεις σε έργα της Κατηγορίας Β που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4336/2015

Αναλυτική λίστα έργων της Κατηγορίας Β, τα οποία εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4336/2015 εμφανίζονται στην ιστοσελίδα.

10.1 Ορισμοί μόνο για τα έργα που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4336/2015

Εντός έδρας μετακίνηση: Θεωρείται η μετακίνηση μέχρι πενήντα (50) χιλιόμετρα από την έδρα του μετακινούμενου ή μέχρι είκοσι (20) ναυτικά μίλια, για μετακινήσεις από την ηπειρωτική προς τη νησιωτική χώρα και αντίστροφα. Αν η μετακίνηση πραγματοποιείται και στην ηπειρωτική και στη νησιωτική χώρα, τότε η συνολική απόσταση από την έδρα του μετακινούμενου μέχρι τον τόπο προορισμού υπολογίζεται σε χιλιόμετρα.

Εκτός έδρας μετακίνηση: Θεωρείται η μετακίνηση πέραν των πενήντα (50) χιλιομέτρων από την έδρα του μετακινούμενου ή πέραν των είκοσι (20) ναυτικών μιλίων για μετακινήσεις από την ηπειρωτική προς τη νησιωτική χώρα και αντίστροφα ή για μετακίνηση από νησί σε νησί, ανεξαρτήτως απόστασης. Επισημαίνεται ότι το όριο των πενήντα (50) χιλιομέτρων υπολογίζεται μόνο για την απόσταση μετάβασης του υπαλλήλου στον τόπο εκτέλεσης υπηρεσίας χωρίς να αθροίζεται σ' αυτό η απόσταση επιστροφής στην έδρα του.

Εκτός έδρας ημέρα: κάθε ημέρα μετακίνησης εκτός έδρας του μετακινούμενου, ανεξάρτητα από το εάν διανυκτερεύει ή επιστρέφει αυθημερόν. Στις ημέρες εκτός έδρας περιλαμβάνεται και η ημέρα επιστροφής, εφόσον αυτή συμπίπτει με την ημέρα λήξης εργασιών.

Κατηγορία Μετακινούμενου: Επισημαίνεται ότι η κατηγορία του μετακινούμενου λαμβάνεται υπόψη μόνο στα έργα που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4336/2015. Οι μετακινούμενοι εντάσσονται σε δύο κατηγορίες.

Κατηγορία Μετακινούμενου Ι:

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν:

- Πρυτάνεις,

- Αντιπρυτάνεις,
- Μέλη ΔΕΠ όλων των βαθμίδων,
- Ερευνητές των Ερευνητικών Κέντρων και
- Προϊστάμενοι Υπηρεσιών επιπέδου Διεύθυνσης ή αντίστοιχης υπηρεσιακής μονάδας.

Κατηγορία Μετακινούμενου II: Στην κατηγορία αυτή ανήκουν όλοι οι μετακινούμενοι, οι οποίοι δεν εντάσσονται στην ανωτέρω Κατηγορία I, δηλαδή μέλη ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, μόνιμοι ή ΙΔΑΧ διοικητικοί υπάλληλοι, καθώς και τρίτοι, ερευνητές επί συμβάσει και λοιποί μετακινούμενοι.

Κατηγορίες Χωρών Προορισμού Μετακινήσεων Εξωτερικού:

Στην περίπτωση μετακινήσεων εξωτερικού, οι χώρες προορισμού κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- Κατηγορία χωρών Α
- Κατηγορία χωρών Β
- Κατηγορία χωρών Γ

Στο σχετικό [Παράρτημα Α](#) παρουσιάζονται αναλυτικά οι χώρες που ανήκουν στην κάθε Κατηγορία. Η κατηγοριοποίηση της χώρας λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της ημερήσιας αποζημίωσης.

10.2 Γενικά

Οι δαπάνες μετακίνησης είναι επιλέξιμες, εφόσον είναι απαραίτητες για την υλοποίηση του έργου, προβλέπονται στην απόφαση ένταξης ή στο πλαίσιο χρηματοδότησης του έργου και πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Ο μετακινούμενος ανήκει στο προσωπικό του ΑΠΘ.
- β) Ο μετακινούμενος, εφόσον ανήκει στο έκτακτο προσωπικό, θα πρέπει απαραίτητως να έχει υπογράψει, ενεργή κατά τον χρόνο της μετακίνησης, σύμβαση απασχόλησης στο πλαίσιο του προγράμματος, στην οποία να προσδιορίζεται η δυνατότητα μετακίνησής του εκτός έδρας για τις ανάγκες του έργου.
- γ) Οι δαπάνες μετακίνησης του προσωπικού του δικαιούχου ή άλλων φυσικών προσώπων, το κόστος απασχόλησης των οποίων δεν προσδιορίζεται και δε συμπεριλαμβάνεται στον προϋπολογισμό της πράξης, δεν είναι επιλέξιμες, εφόσον δεν προβλέπεται ρητά η συμμετοχή τους στην υλοποίηση του έργου.

- δ) Ο μετακινούμενος δεν πρέπει να βρίσκεται σε νομοθετημένη άδεια από την υπηρεσία του.
- ε) Απαιτείται έκδοση απόφασης μετακίνησης.

Επισημαίνεται ότι δεν απαιτείται η προσκόμιση σχετικής άδειας του αρμόδιου οργάνου ή προϊσταμένου του μετακινούμενου (άρθρο 25 του ν. 4653/2020, το οποίο τροποποίησε την παρ.1 του άρθρου 65 του ν. 4485/2017). Εντούτοις, επισημαίνεται ότι ο μετακινούμενος φέρει προσωπική ευθύνη για την τήρηση των τυχόν προβλεπόμενων νόμιμων διαδικασιών που διέπουν το υπηρεσιακό του καθεστώς για τη λήψη άδειας απουσίας/μετακίνησης.

10.3 Προϋποθέσεις – Περιορισμοί

10.3.1 Έκδοση απόφασης μετακίνησης (υποπαράγραφος Δ.9 ν. 4336/2015, άρθρο 4)

Πριν την πραγματοποίηση κάθε μετακίνησης απαιτείται έγκριση από την Επιτροπή Ερευνών και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ ή από τον Πρόεδρο του ΕΛΚΕ, κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης. Για την έκδοση της **απόφασης μετακίνησης** απαιτείται η υποβολή Αιτήματος Μετακίνησης από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος web-resCom, τουλάχιστον **τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν την πραγματοποίηση οποιασδήποτε δαπάνης σχετικής με την προγραμματισμένη μετακίνηση**. Κατ' εξαίρεση, η μετακίνηση δύναται να πραγματοποιείται με προφορική εντολή του Επιστημονικού Υπευθύνου, μόνο σε περιπτώσεις πραγματοποίησης **επείγουσας μετακίνησης**, εφόσον παρέχεται και γραπτή έγκριση με έκδοση σχετικής απόφασης μετακίνησης της Επιτροπής Ερευνών, το αργότερο εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την επιστροφή του μετακινούμενου στην έδρα του (υποπαράγραφος Δ.9 ν. 4336/2015, άρθρο 4, παρ. 4). Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 της υποπαραγράφου Δ.9 του ν. 4336/2015, οι αποφάσεις μετακίνησης εκδίδονται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι υπάρχει η σχετική πίστωση στον προϋπολογισμό του έργου, στο πλαίσιο του οποίου θα πραγματοποιηθεί η μετακίνηση και η βεβαίωση δέσμευσης αυτής κατά τις διατάξεις του Δημόσιου Λογιστικού.

Ο ανώτατος αριθμός των επιτρεπόμενων κατ' έτος ημερών εκτός έδρας των μετακινούμενων προσώπων με οποιαδήποτε ιδιότητα, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, για εκτέλεση ή παροχή υπηρεσίας, για συμμετοχή σε ημερίδες, διημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, εκπαίδευση, **δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις εξήντα (60)**. Το όριο αυτό αφορά τόσο το τακτικό όσο και το έκτακτο προσωπικό του φορέα (υποπαράγραφος Δ.9, ν. 4336/2015, άρθρο 3).

Επισημαίνεται ότι για τη συμπλήρωση του ανώτατου ορίου ημερών λαμβάνονται υπόψη όλες οι εκτός έδρας ημέρες μετακίνησης ανεξαρτήτως της διανυκτέρευσης ή μη του υπαλλήλου εκτός της έδρας του. Συνεπώς, η ημέρα εκτός έδρας (μετακίνηση άνω των 50

χιλιόμετρων) με αυθημερόν επιστροφή υπολογίζεται ως πλήρης ημέρα και συνυπολογίζεται στον συνολικό αριθμό μετακινήσεων.

Ειδικότερα για τις μετακινήσεις δημοσίων υπαλλήλων άλλων φορέων, σύμφωνα με την Απόφαση Αριθμ. 2/73/ΔΕΠ (ΦΕΚ 20/14-01-2016, τ.Β'), προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ως «Δικαιολογητικό αναγνώρισης και εκκαθάρισης δαπανών μετακινούμενων εντός και εκτός της Επικράτειας» η «Βεβαίωση της Υπηρεσίας», στην οποία να αναγράφονται:

- ο αριθμός των κατ' έτος ημερών εκτός έδρας που δικαιούται ο υπάλληλος, με αναφορά στην κοινή υπουργική απόφαση έγκρισης των ημερών εκτός έδρας,
- ο αριθμός των ημερών που έχει μετακινηθεί ο υπάλληλος μέχρι και την προηγούμενη ημέρα της υπογραφής της εντολής μετακίνησης και, τέλος,
- το υπόλοιπο των ημερών που δικαιούται.

10.3.2 Χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς – Θέσεις μετακινούμενων (υποπαράγραφος Δ.9 ν. 4336/2015, άρθρο 5)

Οι μετακινούμενοι στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό δικαιούνται να ταξιδεύουν με αεροπλάνο, υπεραστικό λεωφορείο (ΚΤΕΛ), τρένο και πλοίο, ανάλογα με την ιδιότητά τους και τον βαθμό που κατέχουν, στις παρακάτω θέσεις:

Μετακινούμενοι κατηγορίας I: Με πλοίο ή τρένο στην Α' θέση και με αεροπλάνο στην οικονομική θέση (εσωτερικό ή εξωτερικό).

Μετακινούμενοι κατηγορίας II: Με πλοίο ή τρένο στη Β' θέση και με αεροπλάνο στην οικονομική θέση (εσωτερικό ή εξωτερικό).

10.3.3 Χρήση ιδιωτικού μεταφορικού μέσου (υποπαράγραφος Δ.9 ν. 4336/2015, άρθρα 6 και 7)

Επιτρέπεται η χρησιμοποίηση ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτου στις **εντός έδρας μετακινήσεις** με προσωπική ευθύνη των μετακινούμενων για τυχόν ατύχημα ή ζημία, εφόσον συμπεριλαμβάνεται στην απόφαση μετακίνησης και βεβαιώνεται αρμοδίως ότι δεν υφίσταται διαθέσιμο υπηρεσιακό όχημα για τις μετακινήσεις αυτές, και μέχρι **διακόσια πενήντα (250) χιλιόμετρα μηνιαίως**. Για τα επιπλέον χιλιόμετρα αναγνωρίζεται το αντίτιμο του φθηνότερου εισιτηρίου των συγκοινωνιακών μέσων.

Επιτρέπεται η χρησιμοποίηση ιδιωτικής χρήσης αυτοκινήτου στις **εκτός έδρας μετακινήσεις** με προσωπική ευθύνη των μετακινούμενων για τυχόν ατύχημα ή ζημία, εφόσον

συμπεριλαμβάνεται στην απόφαση μετακίνησης και βεβαιώνεται αρμοδίως ότι δεν υφίσταται διαθέσιμο υπηρεσιακό όχημα για τις μετακινήσεις αυτές, στις εξής περιπτώσεις:

- α) για μετακινήσεις εκτός έδρας και εντός των ορίων του νομού, ανεξάρτητα από την εξυπηρέτηση συγκοινωνιακών μέσων,
- β) για διαδοχικές μετακινήσεις,
- γ) για μετακινήσεις στη νησιωτική χώρα, όταν προβλέπεται διαδοχική μετακίνηση εντός νησιού.

Αν χρησιμοποιηθεί ιδιωτικής χρήσης μεταφορικό μέσο, χωρίς να πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, καταβάλλεται μόνο το αντίτιμο του εισιτηρίου του φθηνότερου συγκοινωνιακού μέσου της αντίστοιχης διαδρομής.

Σε περίπτωση χρησιμοποίησης ΙΧ είναι υποχρεωτική η διέλευση από τους κύριους αυτοκινητόδρομους και όχι από εναλλακτικές διαδρομές, όπως προκύπτει από τις αποδείξεις των διοδίων, εκτός εάν η εναλλακτική διαδρομή είναι μικρότερη χιλιομετρικά έναντι της διαδρομής μέσω των σταθμών διοδίων (απαραίτητη προσκόμιση φορολογικού στοιχείου από τον τόπο προορισμού, για κάθε μετακινούμενο και από όλους τους τόπους που περιλαμβάνονται σε διαδοχικές μεταβάσεις).

10.3.4 Μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας ή ιδιωτικής χρήσης (υποπαράγραφος Δ.9 ν. 4336/2015, άρθρα 6 και 7)

Στο πλαίσιο των εντός και εκτός έδρας μετακινήσεων επιτρέπεται η **χρήση ταξί** στην περίπτωση που **δεν υπάρχει συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση** στον τόπο μετάβασης του μετακινούμενου.

Ενώ επιτρέπεται η **μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου**:

- α) όταν είναι αναγκαία η μεταφορά υλικών που λόγω όγκου ή βάρους δε μεταφέρονται με συγκοινωνιακά μέσα (π.χ. περίπτωση εκτέλεσης μετρήσεων πεδίου με αναγκαία μεταφορά απαιτούμενου εξοπλισμού), και
- β) όταν δεν υπάρχει συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση υπό την προϋπόθεση ότι το κόστος της μίσθωσης αυτής είναι μικρότερο από το αντίστοιχο της χρήσης ταξί, τούτου αιτιολογημένου στην εντολή μετακίνησης. Στην τελευταία περίπτωση αναγνωρίζεται το ποσό του κόστους μίσθωσης και η χιλιομετρική αποζημίωση.

10.3.5 Οι προϋποθέσεις αναγνώρισης του δικαιώματος διανυκτέρευσης (υποπαράγραφος Δ.9, ν. 4336/2015, άρθρο 10)

Για την αναγνώριση του δικαιώματος διανυκτέρευσης θα πρέπει να συντρέχει ένας από τους ακόλουθους λόγους:

- ο τόπος μετάβασης να είναι σε απόσταση μεγαλύτερη των 160 χλμ. και η μετακίνηση να γίνεται με ΙΧ αυτοκίνητο,
- ο τόπος μετάβασης να είναι σε απόσταση μεγαλύτερη των 120 χλμ. και η μετακίνηση να γίνεται με συγκοινωνιακό μέσο εκτός ΙΧ αυτοκινήτου,
- ο τόπος μετάβασης να είναι σε απόσταση μεγαλύτερη των 20 ναυτικών μιλίων,
- να υπάρχει αντικειμενική αδυναμία επιστροφής που βεβαιώνεται από αστυνομική, λιμενική ή αερολιμενική αρχή, ανεξάρτητα από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται παραπάνω.

10.4 Ειδικό όροι για αποζημίωση δαπανών μετακινήσεων

Η μετακίνηση πρέπει να πραγματοποιείται κατά τις ημερομηνίες που ορίζει η απόφαση μετακίνησης. Σε διαφορετική περίπτωση δε θα καταβάλλεται η αποζημίωση για τα έξοδα μετακίνησης εκτός έδρας.

10.4.1 Δαπάνες ημερήσιας αποζημίωσης

10.4.1.1 Δαπάνες ημερήσιας αποζημίωσης εσωτερικού (υποπαράγραφος Δ.9, ν. 4336/2015, άρθρο 11)

Η ημερήσια αποζημίωση εσωτερικού για εκτός έδρας μετακινήσεις ορίζεται στο ποσό των **40 ευρώ** και καταβάλλεται:

α) Ολόκληρη (40,00 €):

- όταν καταβάλλονται δαπάνες διανυκτέρευσης για μετακίνηση άνω των 160 χλμ. (για ΙΧ) ή 120 χλμ. (για ΜΜΜ),
- όταν η διανυκτέρευση πραγματοποιείται σε φιλικό σπίτι,
- όταν οι μετακινούμενοι, κατά την επιστροφή τους, είναι υποχρεωμένοι, λόγω των συγκοινωνιακών συνθηκών, να διανυκτερεύσουν μέσα σε πλοίο ή σε τρένο,
- όταν οι μετακινούμενοι διανυκτερεύουν στην ύπαιθρο,
- για την ημέρα επιστροφής, όταν αυτή συμπίπτει με την ημέρα λήξης εργασιών.

β) Κατά το ήμισυ (20,00 €):

- όταν ο μετακινούμενος επιστρέφει αυθημερόν και η απόσταση του προορισμού από την έδρα του είναι μεγαλύτερη από εκατόν εξήντα (160) χιλιόμετρα, εφόσον κινείται με ιδιωτικής χρήσης όχημα, ή μεγαλύτερη από εκατόν είκοσι (120) χιλιόμετρα, όταν κινείται με συγκοινωνιακό μέσο, ή μεγαλύτερη από είκοσι (20) ναυτικά μίλια, για μετακινήσεις από την ηπειρωτική στη νησιωτική χώρα και αντίστροφα ή από νησί σε νησί,
- όταν παρέχεται ημιδιατροφή.

γ) **Κατά το ένα τέταρτο (1/4) (10,00 €)** για τις αυθημερόν εκτός έδρας μετακινήσεις με αυθημερόν επιστροφή στην έδρα του υπαλλήλου, δηλαδή για μετακινήσεις άνω των 50 χλμ. και κάτω των 160 χλμ. για μετακίνηση με ΙΧ ή κάτω των 120 χλμ. για μετακίνηση με ΜΜΜ.

ΔΕΝ ΚΑΤΑΒΑΛΛΕΤΑΙ ημερήσια αποζημίωση αν η απόσταση μετακίνησης είναι μικρότερη των 50 χιλιομέτρων (εντός έδρας μετακινήσεις) και όταν παρέχεται πλήρης διατροφή.

Πίνακας 10.4.1.1.1 Ημερήσια αποζημίωση εσωτερικού

Ποσό ημερήσιας αποζημίωσης εσωτερικού	Περίπτωση
40 €	Όταν καταβάλλονται δαπάνες διανυκτέρευσης για μετακίνηση άνω των 160 χλμ. (για ΙΧ) ή 120 χλμ. (για ΜΜΜ).
	Όταν οι μετακινούμενοι διανυκτερεύουν σε φιλικό σπίτι για μετακίνηση άνω των 160 χλμ. (για ΙΧ) ή 120 χλμ (για ΜΜΜ).
	Όταν οι μετακινούμενοι, κατά την επιστροφή τους, είναι υποχρεωμένοι, λόγω Συγκοινωνιακών συνθηκών, να διανυκτερεύσουν σε πλοίο ή σε τρένο.
	Όταν οι μετακινούμενοι διανυκτερεύουν στην ύπαιθρο.
	Για την ημέρα επιστροφής, όταν συμπίπτει με την ημέρα λήξης εργασιών.
20 €	Σε περίπτωση που παρέχεται ημιδιατροφή (πρωινό και ένα γεύμα).
	Όταν ο μετακινούμενος επιστρέφει αυθημερόν για μετακίνηση άνω των 160 χλμ (για ΙΧ) ή 120 χλμ (για ΜΜΜ).
10 €	Αυθημερόν εκτός έδρας μετακινήσεις άνω των 50 χλμ. από την έδρα του μετακινούμενου.
0 €	Όταν παρέχεται πλήρης διατροφή.
	Μετακινήσεις κάτω των 50 χλμ. από την έδρα του μετακινούμενου

10.4.1.2 Δαπάνες ημερήσιας αποζημίωσης εξωτερικού (υποπαράγραφος Δ.9, ν. 4336/2015, άρθρο 17)

Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης εξωτερικού, καθορίζεται ανάλογα με την κατηγορία στην οποία εντάσσονται οι μετακινούμενοι (βλ. κεφ. 10.1) και την κατάταξη των χωρών σύμφωνα με το Παράρτημα 1, του Ν. 4336/2015.

Πίνακας 10.4.1.2.1 Ημερήσια αποζημίωση εξωτερικού

	Κατηγορίες κατάταξης χωρών			Περιπτώσεις
	A	B	Γ	
Κατηγορία μετακινούμενων (I)	100 €	80 €	60 €	α. κάθε ημέρα παραμονής και διανυκτέρευσης στη χώρα μετάβασης, β. ημέρα μετάβασης, γ. ημέρα επιστροφής, εάν συμπίπτει με την ημέρα λήξης των εργασιών.
Κατηγορία μετακινούμενων (II)	80 €	60 €	50 €	
Κατηγορία μετακινούμενων (I)	50 €	40 €	30 €	
Κατηγορία μετακινούμενων (II)	40 €	30 €	25 €	α. αυθημερόν μετάβαση από την Ελλάδα στο εξωτερικό, β. αν παρέχεται ημιδιατροφή (πρωινό και ένα γεύμα).
Κατηγορία μετακινούμενων (I)	25 €	20 €	15 €	Σε περίπτωση μετακίνησης με πληρωμένα ή καλυμμένα όλα τα έξοδα διατροφής και διανυκτέρευσης
Κατηγορία μετακινούμενων (II)	20 €	15 €	12,5 €	

Δεν καταβάλλεται ημερήσια αποζημίωση για την ημέρα επιστροφής, αν αυτή δε συμπίπτει με την ημέρα λήξης των εργασιών.

Εάν άλλος φορέας καλύψει μέρος της ημερήσιας αποζημίωσης, καταβάλλεται το υπόλοιπο του αντίστοιχου ποσού ανά κατηγορία μετακινούμενου και κατάταξη των χωρών.

Η δαπάνη της ημερήσιας αποζημίωσης αναγνωρίζεται για εκτέλεση υπηρεσίας ή εκπαίδευση στο εξωτερικό μέχρι τριάντα (30) ημέρες. Σε περίπτωση που το χρονικό διάστημα μιας μετακίνησης στο εξωτερικό ξεπερνά τις τριάντα (30) ημέρες, η ημερήσια αποζημίωση αντικαθίσταται από το επίδομα αλλοδαπής από την πρώτη ημέρα της μετακίνησης. Το επίδομα αλλοδαπής (ποσό που καταβάλλεται μηνιαίως στον μετακινούμενο στο εξωτερικό, εφόσον η παραμονή του εκεί υπερβαίνει το διάστημα των τριάντα ημερών) καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Οικονομικών.

10.4.2 Χιλιομετρική Αποζημίωση – Δαπάνες διοδίων (έξοδα κίνησης - υποπαράγραφος Δ.9 ν. 4336/2015, άρθρο 6)

Χορηγείται χιλιομετρική αποζημίωση **0,15 ευρώ/χλμ.** για μετακίνηση με όχημα ιδιωτικής χρήσης (βλ. προϋποθέσεις [κεφ. 10.3.3](#)) και για μετακινήσεις μισθωμένου επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης (βλ. προϋποθέσεις [κεφ. 10.3.4](#)), ενώ καλύπτεται επιπλέον η δαπάνη διοδίων μέσω του εθνικού οδικού δικτύου.

Για τις εντός έδρας μετακινήσεις, μετά την εξάντληση του ορίου των 250 χλμ. τον μήνα, καταβάλλεται μόνο το αντίτιμο των εισιτηρίων των φθηνότερων μέσων μαζικής μεταφοράς.

Η χιλιομετρική αποζημίωση για ΙΧ μεταφορικό μέσο από το **εσωτερικό στο εξωτερικό και αντίστροφα**, καθώς και εντός της ίδιας ή άλλης χώρας του εξωτερικού, αναγνωρίζεται έως το αντίτιμο του αεροπορικού εισιτηρίου ή του αντίστοιχου συγκοινωνιακού μέσου, όταν η διαδρομή αυτή δεν καλύπτεται από αεροπορική σύνδεση.

10.4.3 Αντίτιμο εισιτηρίων (έξοδα κίνησης - υποπαράγραφος Δ.9 ν. 4336/2015, άρθρο 6)

Σε περίπτωση χρησιμοποίησης δημόσιου μεταφορικού μέσου, είναι επιλέξιμο ολόκληρο το ποσό των εισιτηρίων, συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας ταξιδιωτικού γραφείου (service fee), χωρίς όμως να συμπεριλαμβάνονται τυχόν πρόστιμα που επιβάλλονται μετά την έκδοση του αρχικού εισιτηρίου.

10.4.4 Δαπάνες διανυκτέρευσης (υποπαράγραφος Δ.9, ν. 4336/2015, άρθρο 10)

Δεν αναγνωρίζονται έξοδα διανυκτέρευσης, όταν αυτά καλύπτονται από άλλον φορέα. Σε κάθε περίπτωση, δεν καταβάλλονται δαπάνες διανυκτέρευσης για τις ημέρες, κατά τις οποίες ο υπάλληλος δεν ευρίσκεται σε εκτέλεση υπηρεσίας, αλλά σε νομοθετημένη άδεια (σε περίπτωση που παρατείνει την παραμονή του στον τόπο μετάβασης πριν την έναρξη ή μετά το πέρας της προβλεπόμενης εργασίας, κάνοντας χρήση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία αδειών).

Η εξόφληση των δαπανών διανυκτέρευσης πραγματοποιείται σύμφωνα με τα όρια της διανυκτέρευσης ανά ημέρα που έχουν οριστεί για μετακίνηση εντός και εκτός Ελλάδας.

10.4.4.1 Δαπάνες διανυκτέρευσης εκτός έδρας μετακινήσεων εσωτερικού (εντός Ελλάδας)

Έξοδα διανυκτέρευσης αναγνωρίζονται, όταν ισχύουν τα όσα ορίζονται στο [κεφάλαιο 10.3.5.](#)

-Το ποσό των εξόδων διανυκτέρευσης για τις μετακινήσεις εσωτερικού υπολογίζεται ανάλογα με την κατηγορία, στην οποία εντάσσονται οι μετακινούμενοι:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ I: 80€ ανά διανυκτέρευση (96€ ανά διανυκτέρευση εντός των ορίων των Δήμων Αθηναίων και Θεσσαλονίκης)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ II: 60€ ανά διανυκτέρευση (72€ ανά διανυκτέρευση εντός των ορίων των Δήμων Αθηναίων και Θεσσαλονίκης)

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ μετακινούμενων (I)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ μετακινούμενων (II)
Κόστος διαμονής στο εσωτερικό στους Δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης	96 €	72 €
Κόστος διαμονής στο εσωτερικό στους Λοιπούς Δήμους Ελλάδας	80 €	60 €

Σε περίπτωση διανυκτέρευσης σε κατάλυμα κόστους υψηλότερου από αυτό που ορίζεται ανά κατηγορία μετακινούμενου, η δαπάνη αναγνωρίζεται μέχρι του οριζόμενου ανώτατου ποσού.

10.4.4.2 Δαπάνες διανυκτέρευσης εκτός έδρας μετακινήσεων εξωτερικού (εκτός Ελλάδας)

Ακολουθούν τα ποσά που αφορούν τη δαπάνη διανυκτέρευσης εξωτερικού για τις διάφορες κατηγορίες μετακινούμενων (I και II):

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ μετακινούμενων (I)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ μετακινούμενων (II)
Κόστος διαμονής στο εξωτερικό	220 €	160 €
Κόστος διαμονής στη Νέα Υόρκη	320 €	260 €

Σε περίπτωση διανυκτέρευσης σε κατάλυμα κόστους υψηλότερου από αυτό που ορίζεται ανά κατηγορία, η εξόφληση της δαπάνης πραγματοποιείται έως του ανώτατου ορίου.

10.4.5 Λοιπά έξοδα μετακίνησης

Στα λοιπά έξοδα μετακίνησης περιλαμβάνονται:

- η μίσθωση επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης (όταν το κόστος είναι μικρότερο από τη χρήση ταξί) στην περίπτωση που δεν υπάρχει συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση ή για μεταφορά υλικών μεγάλου όγκου ή βάρους, και
- η χρήση ταξί στην περίπτωση που δεν υπάρχει συγκοινωνιακή κάλυψη.

10.5 Δαπάνες μετακινήσεων προσκεκλημένων φυσικών προσώπων

Τα «φυσικά πρόσωπα» που προσκαλούνται από το εξωτερικό αντιμετωπίζονται ως έκτακτο προσωπικό, και η αποζημίωση για τα έξοδα κίνησης τους πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 5.2.. Ωστόσο οι μετακινούμενοι της κατηγορίας αυτής εντάσσονται στους **μετακινούμενους της Κατηγορίας Ι**, και η μετάβασή τους από χώρα του εξωτερικού στην Ελλάδα αποζημιώνεται **έως τα ανώτερα όρια ημερησίας αποζημίωσης και δαπανών διανυκτέρευσης εξωτερικού σε χώρα της Κατηγορίας Α**.

Στους ιδιώτες που καλούνται από το εξωτερικό, αποζημιώνονται **για τα έξοδα κίνησης** τα οποία πραγματοποιούν κατά τη διάρκεια της μετακίνησης, έως του ανώτατου ποσού ημερησίας αποζημίωσης **εξωτερικού (100 ευρώ)**, καθώς και τα **έξοδα διανυκτέρευσης εξωτερικού (έως 220 ευρώ ημερησίως)** όπως θα ίσχυαν για **μετακινούμενο της Κατηγορίας Ι κατά τη μετάβασή τους σε χώρα της Κατηγορίας Α**.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ		
ΑΥΣΤΡΙΑ	ΑΓΙΑ ΛΟΥΚΙΑ	ΚΟΥΒΑ	ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΣ	ΜΑΚΑΟΥ	ΠΑΡΘΕΝΕΣ ΝΗΣΟΙ
ΒΕΛΓΙΟ	ΑΓΙΟΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΚΑΙ ΓΡΕΝΑΔΙΝΕΣ	ΛΕΤΟΝΙΑ	ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΝΕΒΙΣ	ΜΑΛΑΙΣΙΑ	ΠΡΑΣΙΝΟ
ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ	ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ	ΛΙΒΑΝΟΣ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΜΑΛΛΟΥΙ	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ
ΓΑΛΛΙΑ	ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΑΛΔΙΒΕΣ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΜΑΛΙ	ΑΛΓΕΡΙΑ	ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ	ΣΑΜΟΑ
ΔΑΝΙΑ	ΑΪΤΗ	ΜΑΡΟΚΟ	ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΤΙΜΟΡ	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	ΣΕΡΒΙΑ
ΕΛΒΕΤΙΑ	ΑΚΤΗ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ	ΜΑΡΤΙΝΙΚΑ	ΑΝΓΚΟΛΑ	ΜΙΑΝΜΑΡ	ΣΙΕΡΑ ΛΕΟΝΕ
ΗΝΩΜΕΝΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΕΜΙΡΑΤΑ	ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΑΜΟΑ	ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ	ΑΝΤΙΓΚΟΥΑ ΚΑΙ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΤΑ	ΜΙΚΡΟΝΗΣΙΑ	ΣΟΜΑΛΙΑ
ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ					ΣΟΥΑΖΙΛΑΝΔΗ
ΑΜΕΡΙΚΗΣ	ΑΝΓΚΟΥΙΛΑ	ΜΕΞΙΚΟ	ΑΡΟΥΜΠΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	ΑΝΔΟΡΑ	ΜΟΖΑΜΒΙΚΗ	ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	ΜΟΝΤΣΕΡΑΤ	ΣΟΥΡΙΝΑΜ
ΙΑΠΩΝΙΑ	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	ΜΟΓΓΟΛΙΑ	ΒΙΕΤΝΑΜ	ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	ΑΡΜΕΝΙΑ	ΜΠΑΡΜΠΑΝΤΟΣ	ΒΟΛΙΒΙΑ	ΜΠΕΛΙΖ	ΣΥΡΙΑ
ΙΣΛΑΝΔΙΑ	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	ΜΠΑΧΑΜΕΣ	ΒΟΡΕΙΑ ΚΟΡΕΑ	ΜΠΕΝΙΝ	ΤΑΪΒΑΝ
ΙΣΠΑΝΙΑ	ΒΑΝΟΥΑΤΟΥ	ΜΠΡΟΥΝΕΪ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΜΠΟΝΑΙΡ	ΤΑΝΖΑΝΙΑ
ΙΣΡΑΗΛ	ΒΑΤΙΚΑΝΟ	ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ	ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΟΥΙΑΝΑ	ΜΠΟΤΣΟΥΑΝΑ	ΤΕΡΚΣ ΚΑΙ ΚΕΪΚΟΣ
ΙΤΑΛΙΑ	ΒΕΡΜΟΥΔΕΣ	ΝΗΣΟΙ ΚΕΪΜΑΝ	ΓΕΩΡΓΙΑ	ΜΠΟΥΡΓΚΙΝΑ ΦΑΣΟ	ΤΟΚΕΛΑΟΥ
ΚΑΝΑΔΑΣ	ΒΟΡΕΙΕΣ ΜΑΡΙΑΝΕΣ ΝΗΣΟΙ	ΟΛΛΑΝΔΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΛΕΣ	ΓΚΑΜΠΙΑ	ΜΠΟΥΡΟΥΝΤΙ	ΤΟΝΓΚΑ
ΚΑΤΑΡ	ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	ΟΜΑΝ	ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ	ΜΠΟΥΤΑΝ	ΤΟΥΒΑΛΟΥ
ΚΟΥΒΕΙΤ	ΒΡΑΖΙΛΙΑ	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	ΓΟΥΙΑΝΑ	ΝΑΜΙΜΠΙΑ	ΤΟΥΡΚΜΕΝΙΣΤΑΝ
ΚΡΟΑΤΙΑ	ΒΡΕΤΑΝΙΚΕΣ ΠΑΡΘΕΝΟΙ ΝΗΣΟΙ	ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΝΑΟΥΡΟΥ	ΦΙΤΖΙ
ΚΥΠΡΟΣ	ΓΑΛΛΙΚΗ ΠΟΛΥΝΗΣΙΑ	ΠΕΡΟΥ	ΓΟΥΙΝΕΑ-ΜΠΙΣΣΑΟΥ	ΝΕΑ ΚΑΛΗΔΟΝΙΑ	ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ
ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ	ΓΚΑΜΠΟΝ	ΠΟΥΕΡΤΟ ΡΙΚΟ	ΕΚΟΥΑΔΟΡ	ΝΕΠΑΛ	
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	ΓΚΑΝΑ	ΡΕΪΝΙΟΝ	ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΟΡ	ΝΗΣΙΑ ΜΑΡΣΑΛ	
ΜΑΛΤΑ	ΓΚΟΥΑΜ	ΡΟΥΑΝΤΑ	ΕΡΥΘΡΑΙΑ	ΝΗΣΟΙ ΚΟΥΚ	
				ΝΗΣΟΙ ΤΟΥ	
ΜΟΝΑΚΟ	ΓΟΥΑΔΕΛΟΥΠΗ	ΣΑΟ ΤΟΜΕ ΚΑΙ ΠΡΙΝΣΙΠΕ	ΖΑΜΠΙΑ	ΣΟΛΟΜΩΝΤΑ	
ΜΠΑΧΡΕΙΝ	ΓΡΕΝΑΔΑ	ΣΕΝΕΓΑΛΗ	ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ	ΝΙΓΗΡΑΣ	
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΟΝΓΚΟ	ΣΕΪΧΕΛΛΕΣ	ΙΝΔΙΑ	ΝΙΓΗΡΙΑ	
ΝΟΤΙΑ ΚΟΡΕΑ	ΔΟΜΙΝΙΚΑ	ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ	ΙΡΑΝ	ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ	
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	ΤΑΪΛΑΝΔΗ	ΚΑΜΕΡΟΥΝ	ΝΙΟΥΕ	
	ΔΥΤΙΚΗ ΟΧΘΗ ΚΑΙ ΛΩΡΙΔΑ ΤΗΣ				
ΠΟΛΩΝΙΑ	ΓΑΖΑΣ	ΤΖΑΜΑΪΚΑ	ΚΑΜΠΟΤΖΗ	ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ	
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	ΕΣΘΟΝΙΑ	ΤΖΙΜΠΟΥΤΙ	ΚΟΛΟΜΒΙΑ	ΟΥΑΛΙΣ ΚΑΙ ΦΟΥΤΟΥΝΑ	
ΡΩΣΙΑ	ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	ΤΟΓΚΟ	ΚΟΜΟΡΕΣ	ΟΥΓΚΑΝΤΑ	
ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	ΙΟΡΔΑΝΙΑ	ΤΟΥΡΚΙΑ	ΚΟΣΤΑ ΡΙΚΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	
		ΤΡΙΝΙΝΤΑΝΤ ΚΑΙ	ΛΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ		
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	ΙΡΑΚ	ΤΟΜΠΑΓΚΟ	ΚΟΝΓΚΟ	ΟΝΔΟΥΡΑ	

ΣΛΟΒΑΚΙΑ	ΙΣΗΜΕΡΙΝΗ ΓΟΥΙΝΕΑ	ΤΣΑΝΤ	ΛΑΟΣ	ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	ΤΣΕΧΙΑ	ΛΕΣΟΤΟ	Π.Γ.Δ.Μ.
ΣΟΥΗΔΙΑ	ΚΕΝΤΡΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	ΤΥΝΗΣΙΑ	ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	ΠΑΚΙΣΤΑΝ
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	ΚΕΝΥΑ	ΥΕΜΕΝΗ	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΠΑΛΑΟΥ
	ΚΙΝΑ	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	ΛΙΒΥΗ	ΠΑΝΑΜΑΣ
	ΚΙΡΓΙΖΙΑ	ΧΙΛΗ	ΜΑΓΙΟΤ	ΠΑΠΟΥΑ ΝΕΑ ΓΟΥΙΝΕΑ
	ΚΙΡΙΜΠΑΤΙ		ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ	ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ